

GELECEK İÇİN TÜZÜK

gelecekicinbiz

gelecekicin.biz

gelecekicinbiz

GELECEK İÇİN TÜZÜK

9 Mart 2018

Yavuz Karan anısına saygıyla...

Değerli Delegemiz, Sevgili Yol Arkadaşımız,

Türkiye, demokrasinin ve hukuk devletinin tamamen ortadan kaldırıldığı, saray rejiminin yasal düzenlemelerle adil ve demokratik bir seçimi imkansız kılacak her türlü düzenlemeyi yaptığı, milyonların bu karanlığı aşmak için Cumhuriyet Halk Partisi'nden öncülük beklediği bir dönemden geçmektedir.

Bu tarihsel dönemeçte, Tüzük Kurultayımızı yapıyoruz. Tüzüğümüzün hem günün olağanüstü siyasi şartlarının gereklerini karşılayacak, hem de seçmenlerimizde, üyelerimizde ve örgütümüzde, uzun süredir var olan parti içi demokrasinin güçlendirilmesi talebini yerine getirecek biçimde düzenlenmesi gerekmektedir.

Ancak, Genel Merkezimiz tarafından hazırlanan Tüzük taslağının içeriği ve Tüzük yapma süreci bu beklentileri karşılamaktan uzaktır. Ortaya konan Tüzük taslağı, partimizin yapısal sorunlarını çözmek, yönetim anlayışını demokratikleştirmek, toplumsal katılımı arttırmak yerine daha da merkezîyetçi bir yapı oluşturmayı öngörmektedir. Genel Merkezimiz tarafından hazırlanan taslakta Tüzük, partinin yönetim ve örgütlenme süreçlerini düzenleyen bir temel belge gibi değil, bu konuları yönetmeliklerle düzenlemeye imkan veren bir yetki belgesi gibi görülmüştür. Bunun da ötesinde, parti üyesini “niteliksiz” olarak tanımlayan, karar süreçlerinde belirleyici olmaya yetkin görmeyen bir anlayış dikkati çekmektedir. Oysa, üye partinin temel taşıdır. Bu sebeple, Genel Merkezin tüzük taslağını da şekillendiren, üyeyi yok sayan, yetkin görmeyen anlayış hiçbir şekilde kabul edilemez.

Bu şartlar altında, Tüzük Kurultayımızdan, yeni siyasi koşullarla uyumlu ve Türkiye'nin demokratikleşme ihtiyaçlarını karşılamamıza imkan verecek, partimizi demokratikleştiren ve potansiyelimizi daha etkin kullanmamıza imkan sağlayacak bir Tüzüğün çıkabilmesi için,

Gelecek için Biz olarak Genel Merkez tarafından hazırlanan taslak tüzük üzerinden ve yürürlükteki mevcut tüzüğü dikkate alarak alternatif Tüzük önerisi hazırladık.

Her ne kadar parti içi bir öneri olarak görülse de milletvekilleri adaylarını partinin üyelerinin belirlediği, kadınların siyasette eşit temsiliyetinin zorunlu kılındığı, büyük kongre/kurultayların iradelerinin partiye hakim kılındığı, en önemlisi de parti Genel Başkanlarının üyeler tarafından seçilmesini tartışmaya açması bakımından bu Tüzük önerimiz Cumhuriyet Halk Partisi Tüzük kurultayını aşan bir içeriğe sahiptir. Siyasi Partiler mevzuatındaki değişikliklerin tartışıldığı bu günlerde önerilerimizin herkes için ufuk açıcı olacağını umut ediyoruz.

Tüzüğün hazırlanma sürecinin kısa tutulmuş olması ve Siyasi Partiler Kanunu'ndan kaynaklanan kısıtlar nedeniyle, ekte sizlerin görüşüne sunduğumuz Gelecek için Tüzük önerisi partimizin tüm yapısal sorunlarını aşan ve Türkiye'nin önünü açacak ideal tüzük alternatifi olarak değerlendirilmemelidir. Parti üyelerimizin ve örgütümüzün parti yönetiminde ve politikalarında söz hakkını genişleteceğini umduğumuz bu demokratik Gelecek için Tüzük alternatifine ilişkin önerileri hem Tüzük Komisyonunda, hem de Tüzük Kurultayında delegelerimizin imzasıyla gündeme getirecek ve Kurultay irademizin takdirine sunacağız.

Gelecek için Tüzük önerimize dair görüş ve önerilerinizi bizimle gelecekin@gelecekin.biz e-posta adresimizden veya +90 505 777 3531 telefonundan arayarak, SMS veya WhatsApp mesajı yazarak paylaşırsanız çok seviniriz.

Gelecek için demokrasiyi kurmaya tüzüğümüzü demokratikleştirerek başlayabiliriz.

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM:		
	KURULUŞ VE İLKELER	8
2. BÖLÜM:		
	ÜYELİK	12
3. BÖLÜM:		
	PARTİ ÖRGÜTÜ	17
4. BÖLÜM:		
	KURULLAR VE DANIŞMA KURULTAYLARI	34
5. BÖLÜM:		
	PARTİ ADAYLARININ SAPTANMASI	50
6. BÖLÜM:		
	PARTİ GRUPLARI	55
7. BÖLÜM:		
	DİSİPLİN İŞLEMLERİ	58
8. BÖLÜM:		
	GELİR KAYNAKLARI HARCAMALAR VE HESAP İŞLERİ	68
9. BÖLÜM:		
	EĞİTİM, PROGRAM, TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER	72
10. BÖLÜM:		
	ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER VE GEÇİCİ MADDELER	75

Tüzük için açıklama:

Gelecek için Tüzük'te öneriler metinde bold olarak belirtilmiştir.

Komisyonada önerge verilen maddelerin gerekçesi maddenin sonuna italik olarak eklenmiştir.

1. BÖLÜM

KURULUŞ VE İLKELER

Madde-1

(1) Cumhuriyet Halk Partisi; MUSTAFA KEMAL Atatürk'ün önderliğinde; Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin devamı olarak 9 Eylül 1923 tarihinde kabul edilen "Parti Tüzüğü" ile kurulmuştur.

(2) Cumhuriyet Halk Partisi'nin kurucusu, önderi ve ilk Genel Başkanı MUSTAFA KEMAL Atatürk'tür.

(3) Genel Merkezi Ankara'dadır.

Madde-2

(1) Cumhuriyet Halk Partisi programındaki anlamlarıyla şu ilkelere bağlıdır:

Cumhuriyetçilik,
Milliyetçilik,
Halkçılık,
Devletçilik,
Laiklik,
Devrimcilik.

(2) Başta Kurtuluş Savaşımız olmak üzere, Özgürlük hareketlerinden, emek mücadelesinden ve evrensel dayanışmadan kaynağını alan sosyal demokrasinin, "insan hakları, hukukun üstünlüğü, özgürlük, eşitlik, dayanışma barışçı ve adil bir dünya, emeğin yüceliği, sürdürülebilir ve dengeli kalkınma, gönenc, doğanın ve çevrenin korunması, çoğulcu ve katılımcı demokrasi" değerlerine dayanan; kadın erkek eşitliğine inanan;

bu değerleri gerçekleştirmeyi hedefleyen; devleti, kişilerin özgürlüklerini ve refahını sağlamaya yönelik bir hizmet aracı olarak kabul eden çağdaş demokratik sol bir siyasal partidir.

(3) Kısaltılmış adı“CHP”olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin yukarıda yazılı ilkelerini ifade eden ve biçimi, ölçüleri, niteliği yönetmelikle belirlenen“ALTIOK”lu özel bir simgesi ve kırmızı zemin üzerine beyaz“ALTIOK”lu bayrağı vardır.

AMAÇ

Madde-3

(1) Cumhuriyet Halk Partisinin amacı, ilkeleri ve değerleri doğrultusunda, özgürlükçü, eşitlikçi, katılımcı, kuvvetler ayrılığını ve hukukun üstünlüğünü esas alan, çağdaş laik ve çoğulcu bir demokrasi içerisinde;

a) Ülkenin birliğini ve bağımsızlığını, yurttaşların güvenliğini **“Yurtta Barış, Dünyada Barış”**ilkesi doğrultusunda koruyup güçlendirmek,

b) Yurttaşların temel hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınmasını sağlamak,

c) Hakça bir toplum için sosyal adaleti, dayanışmayı ve işbirliğini geliştirmek,

d) Örgütlü ve eşitlikçi bir toplum oluşturmak,

e) Sürdürülebilir ve dengeli kalkınmayı sağlamak, gelir dağılımındaki adaletsizliği ortadan kaldırmak, yoksullukla ve açlıkla hak temelinde mücadele etmek, tam istihdam hedefine ulaşmak, insan onuruna yaraşır yaşam koşullarını sağlamak,

f) Her türlü sömürüye ve emperyalizme karşı çıkmak; ülkemizin ve yurttaşlarımızın refah ve saygınlığını korumak ve yükseltmek,

g) Her bireyin kendi kişiliğini ve potansiyelini geliştirmesinin önündeki engelleri kaldırmak,

h) Her türlü ayrımcılığa ve dışlanmaya karşı mücadele etmek;

ayırıcılık ve dışlanmayla yüz yüze kalan kişiler ve gruplarla dayanışma içinde olmak,

i) Doğayı, çevreyi ve hayvan haklarını korumak,

j) Cinsiyet eşitliğinin toplumsal yaşamın her alanında uygulanmasını sağlamak, kadına karşı her türlü şiddeti önlemek,

k) Çocukların birey olarak sahip olduğu tüm hakları korumak ve çocuklara yönelik her türlü şiddet ve istismarı önlemek,

l) Gençlerin bilimsel, teknolojik ve kültürel yeniliklere açık; özgür, eleştirel ve demokratik düşünceye sahip yurttaşlar olarak yetişmeleri için gerekli eğitim koşullarını yaratmak,

m) Engellilerin ve dezavantajlı grupların haklarını korumak, toplumsal yaşama katılımını sağlayacak önlemleri almak,

n) Bilimin, sanatın, kültürün gelişmesini sağlayacak özgür ortamı yaratmak; kültürel ve tarihsel mirasın korunması için gerekli duyarlılığı göstermek,

o) Tüm emekçilerin örgütlenme, toplu sözleşme, grev haklarının tanınmasını sağlamak, insanca çalışma koşullarını güvence altına almak,

ö) Tüm yurttaşlar ve insanlık için, adaleti ve huzuru tesis etmektir.

MADDE GEREKÇESİ:

"Amaç" partinin programına ilişkindir. Bir program değişikliği yapılmadan bu maddelerin özüne dokunulması uygun olmayacaktır. Yürürlükteki tüzüğümüzde olan ve fakat taslakta yer almayan emekçilerin örgütlenme, toplu sözleşme, grev haklarının tanınmasını sağlamak, insanca çalışma koşullarını güvence altına almak, sol bir siyasal parti için yaşamsal öneme haizdir. Bu hedeflerin madde metninden çıkarılmış olması kabul edilemez. Program değişikliği yapılmadığına göre bu amacın aynı berraklıkla tüzüğümüzde ifadesini bulması gerekmektedir. Bu nedenle tüzüğümüzün amaç kısmında bu düzenlemenin olması yerinde olacaktır.

SİYASAL YAŞAM ANLAYIŞI

Madde- 4

(1) Cumhuriyet Halk Partisi ve üyeleri için siyasal yaşamda görev almak, onurlu bir toplum hizmetidir. Erdemli olmak, Cumhuriyet Halk Partili olmanın ön koşuludur.

(2) Siyasal görev ve faaliyetlerde, kamusal yararın gözetilmesi ve toplumsal çıkarların korunması esastır. **Siyasal görevler, özel çıkarlar için kullanılamaz, siyasal yaşamda etkinlik kazanmak için kimseye kişisel yarar sağlanamaz.**

(3) Hiç kimseyi inancına, siyasi görüşüne, yaşam tarzına, düşüncelerine, etnik kökenine, rengine, diline göre ötekileştirmeden ve toplumu ayırıştırılmadan "önce insan" felsefesiyle hareket etmek önceliktir.

(4) Partinin bütün görevleri, demokrasi ilkeleri ve tüzük kuralları içinde, partililerin tümüne açıktır.

(5) Partili için başarı, partinin başarısıdır; siyasal eylem partinin eylemidir. Bu anlayışla partililer, özel yaşamlarında, görevlerinde, işlerinde ve üyesi buldukları kuruluşlarda aklın ve bilimin öncülüğünde parti ilke ve değerleri doğrultusunda çalışırlar.

(6) Siyasal yaşamda; erdemliliğe, üretkenliğe, yeteneğe ve emeğe uygun yükselmek esastır. Partililer, bu ilkelere bağlı olarak toplum hayatının ve Parti görevlerinin gerektirdiği nitelikleri kazanmak; sorumluluk yerlerine başarılı, bilgili, dürüst ve yetenekli üyelerinin seçilmelerini sağlamak için sürekli çaba harcarlar.

MADDE GEREKÇESİ:

Yürürlükteki tüzüğün 4. Maddesinde bulunan "siyasal görevler, özel çıkarlar için kullanılamaz, siyasal yaşamda etkinlik kazanmak için kimseye kişisel yarar sağlanamaz." vurguları taslak tüzükte çikartılmıştır. Ancak bu vurguların kalması siyasal ahlak açısından ve partimizin savunduğu değerler açısından daha uygun olacağından taslak tüzükteki 3. Maddeye bahsedilen ifadeler eklenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

ÜYELİK

Madde-5

(1)) Cumhuriyet Halk Partisine, Partinin **ilke, amaç ve değerlerini benimsemeleri kaydıyla, medeni ve siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip bulunan** her yurttaş üye olabilir.

(2) Üyelik için başvuran herkes üç ay içinde ilgili parti birimince düzenlenecek temel eğitim programından sonra üye olarak kaydedilir.

(3) **Üyelerin parti içi eğitimlere ve parti çalışmalarına katılımlarını arttıracak, düzenli aidat ödemelerini özendirecek yöntemler yönetmelikle düzenlenir.**

MADDE GEREKÇESİ:

Taslak düzenleme ile üyelerin "üye" ve "destekçi üye" olarak ikiye ayrılmak istendiği görülmektedir. Her şeyden önce bu düzenlemenin partinin hangi sorununu nasıl çözeceğine dair bir perspektif ortaya konulmamıştır. Üyeler arasında ayırım yapmak partiyi büyütmez, böler. Oysa örgütlü yapılar, gevşek bağlarla da olsa mensuplarının sayısını arttırmaya çalışmalıdır. Siyasi faaliyetlere katılmanın motivasyonu doğru politik programla ve yönetimle artırılır. Bu da yönetim kadrolarının temel görevidir. Uzunca yıllardır iktidar olanaklarından yoksun olarak, tam tersi üye olmanın getirdiği riskleri göğüsleyerek parti ile bağıını sürdüren üyelerimizin, "örgütü değiştirmek gerektiğinden" bahisle, muğlak ve kötüye kullanılacak gerekçelerle dışlanması partiye onulmaz zararlar verecektir. Bu nedenle, taslak tüzükteki üye/destekçi üye ayırımının kaldırılması amaçlanmıştır.

ÜYELERİN GÖREVLERİ VE HAKLARI

Madde-6

(1) Partiye yılda 12 - 600 TL arasında aidat verirler. **Alınan üye aidat**

ödentilerinin yüzde 15'i ilgili il başkanlığına, yüzde 85'i ilçe başkanlığına gönderilir. Aidat yükümlülüğünü yerine getirmeyen üyeler Parti içi seçme ve seçilme haklarını kullanamazlar.

(2) Öncelikle üyesi buldukları sandık çevresinden başlayan bir görev ve sorumluluk bilinci ile parti çalışmalarına katılırlar.

(3) Seçimlerde parti adaylarına oy vermekle, onların kazanmalarını sağlamak için çalışmakla ve partinin başarısını en üst düzeye çıkarmak için çaba harcamakla yükümlüdürler.

(4) Partinin ilkelerini, amaçlarını, programını, kurultay bildirelerini ve kararlarını, seçim bildirelerini, partinin genel ve yerel politikaları ile hizmetlerini her olanaktan yararlanarak yurttaşlara duyurmakla görevlidirler.

(5) Görev aldıkları parti organlarının toplantılarına, çalışmalarına katılır; bu organların kendilerine verdiği ödevleri yerine getirirler.

(6) Partide ya da partinin üstlendiği kamu hizmetlerinde üstlendikleri görevleri yerine getirir; görevden ayrılırken hizmetin gerektirdiği devir işlemlerini eksiksiz yaparlar.

(7) Partinin düzenlediği ve çağrılı oldukları eğitim çalışmalarına katılırlar.

(8) Mesleklerine ve ilgi alanlarına göre oda, sendika, dernek, kooperatif, vakıf gibi kurum ve kuruluşlarda yetkili organın görevlendirmesi üzerine parti adına çalışmalara katılır; bu çalışmalar hakkında yetkili parti organlarını bilgilendirirler.

(9) Partinin yerel ve genel politikalarının oluşumuna katkıda bulunurlar.

(10) Yurttaşların ülke ve yöre sorunları ile ilgili görüşlerini partinin yetkili organlarına aktarırlar. Yöresel sorunların çözümü için parti programı doğrultusunda yöre halkı ile dayanışma içinde çaba gösterirler.

(11) Parti içi seçimlerde seçme ve seçilme hakkını özgürce kullanırlar.

(12) Parti ile ilgili yetkili organlardan her zaman bilgi alabilir; hukuksuzluklar ve haksızlıklar karşısında parti örgütünden kendilerinin savunulmasını isteyebilirler.

MADDE GEREKÇESİ:

Partiye üyeliği özendirmek için üye aidat alt sınırını sembolik düzeye indirilerek (12 TL) olması ve örgütlerimiz açısından aidat toplamının özendirilebilmesi için de aidatların belli oranlarda ilgili il ve ilçelere gönderilmesi öngörülmüştür. Parti üyelerinin yöresel sorunlar konusunda çaba göstermesi ve yönetim birimleri ile istişare içerisinde olması siyasal çalışmalarda verimliliği artıracaktır.

ÜYELİĞE BAŞVURMA VE ÜYE YAZIMI

Madde-7

(1) Partiye üye olmak isteyen kişi, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda tanımlanan Adres Kayıt Sistemi'nde (AKS) bağlı bulunduğu ilçe başkanlığına ya da ilçenin bağlı olduğu il başkanlığına doğrudan başvurur.

(2) Üyelik için elektronik yolla da başvuru yapılabilir. **Genel Merkez üyelik için elektronik yolla başvuru yapanları bağlı olduğu ilçe örgütüne bildirir, üyelik sürecinin başlatılması sağlanır.**

(3) Yurtdışında yaşayan yurttaşlar üyelik başvurularını yazılı ya da elektronik yolla doğrudan genel merkez üye yazım bürosuna yaparlar.

(4) Genel Başkan, **Parti Meclisi Üyeleri ve Milletvekilleri** tarafından Partiye yararlı olacağı gerekçesiyle önerilen kişilerin Merkez Yönetim Kurulu kararıyla üyeliğine karar verilebilir. Bu şekilde üyeliğe kabul edilenler üç ay boyunca yalnızca seçilme hakkından yararlanabilir.

(5) Üye kütüğünde kayıtlı olanlar ve bu kütükteki değişiklikler siyasi parti siciline bildirilir.

MADDE GEREKÇESİ:

Maddenin beşinci fıkrasının madde metninden çıkarılması ve 4. fıkrada yapılan değişiklik ile MYK kararı ile üyeliğe kabulde Genel Başkan'ın yanında Parti Meclisi üyeleri ve Milletvekillerinin de üye önerisinde bulunabilmesi olanağının getirilmesi amaçlanmıştır.

ÜYELİKTE YER KOŞULU

Madde-8

(1) Her üye yalnızca bir muhtarlık bölgesinde üye olabilir ve yalnızca o muhtarlık bölgesinden delege seçilebilir.

(2) Üyeler kayıtlı olduğu ilçe dışında başka bir ilçe örgütü organlarında görev alamaz ve başka bir ilçeden il kongre delegesi seçilemez.

(3) Üyeler kayıtlı oldukları il dışında başka bir il örgütü organlarında görev alamaz ve başka bir ilden kurultay delegesi seçilemez.

(4) Büyükşehir belediyelerinin sınırları içindeki ilçelerde, İlçe Başkanlığı ve İlçe Yönetim Kurulu üyeliği için bu kural uygulanmaz.

AD SİLME

Madde-9

(1) Bir partinin, disiplin suçları dışında, başvurma belgesinde yanlış bilgi verdiğinin, üyeliğe yazımı sırasında yasaların ve Tüzüğün öngördüğü nitelikleri taşımadığının ya da bu niteliklerini sonradan yitirdiğinin, başka bir partiden adaylık başvurusunda bulunduğu, aday olduğunun, bir başka parti adına fiilen sandık görevlisi ya da gözlemcilik görevi yaptığının tespiti hallerinde Merkez Yönetim Kurulu, doğrudan üyenin adının silinmesine karar verebilir.

(2) Ayrıca bir sandık çevresinde partiye hiç oy çıkmaması halinde Merkez Yönetim Kurulu, o sandık çevresinde kayıtlı tüm üyelerin silinmesine karar verebilir.

PARTİDEN AYRILMA

Madde-10

(1) Partiden ayrılmak istediğini yazılı olarak bildiren üye, imzası kendisine ait olduğu saptandıktan sonra, bağlı bulunduğu örgüt birimi tarafından Genel Merkeze bildirilir. Bu üyeler, Üye Yazım Bürosu tarafından kütükten silinir.

ÜYELİK YÖNETMELİĞİ

Madde-11

(1) Üyelik için başvurma, askı, itiraz ve yazım kuralları, **Genel Sekreterliğe** bağlı Üye Yazım Bürosunun kuruluşu, işleyişi, kadroları ve çalışma yöntemleri, üye ve destekçi üye kütükleri, üye kaydının tutulması, parti kimlik belgesi ve biçimi, hangi tarihlerde nasıl yenileneceği, ad silmenin ve partiden ayrılmanın esasları ve üyelikle ilgili diğer bütün işlemlere ilişkin usul ve esaslar, Üyelik Yönetmeliği ile düzenlenir

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PARTİ ÖRGÜTÜ

Madde- 12

(1) Parti örgütü genel merkez, il, ilçe örgütleri, parti grupları ile gençlik kolları, **yurtdışı birliklerinden ve yatay örgütlenmeyi sağlayan yan kuruluşlardan oluşur.**

(2) Genel Merkez organları şunlardır:

- a) Kurultay,
- b) Genel Başkan,
- c) Parti Meclisi,
- d) Merkez Yönetim Kurulu,
- e) Yüksek Disiplin Kurulu,

(3) İl örgütünün organları şunlardır:

- a) İl Kongresi,
- b) İl Başkanı ve İl Yönetim Kurulu,
- c) İl Disiplin Kurulu,

(4) İlçe örgütünün organları şunlardır:

- a) İlçe Kongresi,
- b) İlçe Başkanı ve İlçe Yönetim Kurulu,
- c) Belde Başkanı ve Belde Yönetim Kurulu,

(5) Parti grupları şunlardır:

- a) TBMM Grubu,
- b) İl Genel Meclisi Grupları,
- c) Belediye Meclisi Grupları,

(6) Gençlik kolları, genel merkez, il ve ilçeler düzeyinde örgütlenir.

MADDE GEREKÇESİ:

Kadın Kolları'nın mevcut işleyişi kadın temsiliyetini arttırmak bir yana tam tersi kadınları karar süreçlerinden ve aktif siyasetten uzaklaştıran ve dışlayan bir pratiğe dönüşmüştür. Yeni dönemin zorunlu kıldığı örgütlenme gereksinimlerini karşılayabilmek açısından, yurt dışı birlikleri, yatay örgütlenmeyi sağlayacak olan yan kuruluşlara yer verilmiş ve kadın kolları kaldırılarak, kadınların partinin her kademesinde eşit temsilin sağlanması amaçlanmıştır.

MUHTARLIK BÖLGESİ TEMSİLCİLERİ

Madde-13

(1) Her muhtarlık bölgesinde muhtarlık bölgesi temsilcileri bulunur. Bu temsilciler bağlı buldukları İlçe Başkanlıklarının sorumluluğu altında çalışır. Temsilcilerin göreve gelmesi, görevinin sona ermesi ve çalışmasına ilişkin esaslar yönetmelik ile düzenlenir.

BELDE ÖRGÜTÜ

Madde- 14

(1) İl ve ilçe merkezleri dışında belediye olan yerlerde belde örgütü kurulur. Belde örgütleri ilçe başkanlıklarına bağlıdır.

(2) Belde örgütü, belde başkanı ve en az dört, en çok on üyeden oluşan yönetim kuruludur.

(3) Belde başkanı ile belde yönetim kurulunun seçimi, çalışma yöntemleri, görev ve sorumlulukları ile yetkileri yönetmelikle düzenlenir.

İLÇE BAŞKANI

Madde-15

(1) İlçe başkanı, ilçe kongresince gizli oyla seçilir. İlçe çevresinde Partinin temsilcisi olup ilçe örgütünü yönetir. İlçe yönetim kuruluna, ilçe ve belde belediye meclis gruplarına başkanlık eder.

(2) İlçe başkanının görev, yetki ve sorumlulukları Yönetmelik ile

düzenlenir.

İLÇE YÖNETİM KURULU

Madde- 16

(1) İlçe yönetim kurulu, ilçe başkanı **ve**

a) Nüfusu 20.000'den az olan ilçelerde on (10) üyeden,

b) Nüfusu 20.000 - 50.000 (50.000 dâhil) arasında olan ilçelerde on iki (12) üyeden,

c) Nüfusu 50.000 - 100.000 (100.000 dâhil) arasında olan ilçelerde on dört (14) üyeden,

d) Nüfusu 100.000 - 500.000 (500.000 dâhil) arasında olan ilçelerde on altı (16) üyeden,

e) Nüfusu 500.000'den fazla olan ilçelerde on sekiz (18) üyeden oluşur.

(2) İlçe çevresinde Partinin başarısı için gerekli tüm çalışmaları yürütür.

(3) Parti Meclisi, ilçe yönetim kurulunun talebiyle, ilçenin üye, nüfus ve partili seçmen sayılarını da dikkate alarak yukarıda belirtilen yönetim kurulu sayılarını yarı oranına kadar artırabilir.

(4) İlçe yönetim kurulu üyeleri ile bu üyelerin sayısı kadar yedek üye ilçe kongresinde gizli oyla ve aldıkları oy sırasına göre seçilirler. Üyeliklerde boşalma olduğunda cinsiyet ve gençlik kotası gözetilerek yedek üyeler sıra ile göreve getirilir.

İL BAŞKANI

Madde- 17

(1) İl başkanı, il kongresince gizli oyla seçilir. İl çevresinde Partinin temsilcisi olup il örgütünü yönetir. İl yönetim kuruluna, il ya da büyükşehir belediye meclisi grubuna, il genel meclisi grubuna başkanlık eder.

(2) İl Başkanının görev ve sorumlulukları Yönetmelik ile belirlenir.

İL YÖNETİM KURULU

Madde-18

(1) İl yönetim kurulu, il başkanı **ve**,

a) Nüfusu 1.000.000'a kadar olan illerde yirmi (20) üyeden,

b) Nüfusu 1.000.000 - 2.000.000 (2.000.000 dahil) arasında olan illerde yirmi dört (24) üyeden

c) Nüfusu 2.000.000 - 10.000.000 (10.000.000 dahil) arasında olan illerde otuz (30) üyeden,

d) Nüfusu 10.000.000'u aşan illerde kırk (40) üyeden oluşur.

(2) İl çevresinde Partinin başarısı için gerekli tüm çalışmaları yürütür.

(3) Parti Meclisi, il yönetim kurulunun talebiyle, ilin üye, nüfus ve partili seçmen sayılarını da dikkate alarak yukarıda belirtilen yönetim kurulu sayılarını yarı oranına kadar artırabilir.

(4) İl yönetim kurulu üyeleri ile bu üyelerin sayısı kadar yedek üye, il kongresinde gizli oyla ve aldıkları oy sırasına göre seçilirler. Üyeliklerde boşalma olduğunda, cinsiyet ve gençlik kotası gözetilerek yedek üyeler sıra ile göreve getirilir.

İL - İLÇE BAŞKANI VE YÖNETİM KURULLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

Madde-19

(1) Birden çok organda üye olunamaz. İkinci derece dahil olmak üzere kan ve kayın hısımları ile eşler aynı kurulda bulunamaz.

(2) Örgüt başkanı, yönetim kurulu üyeleri arasından il - ilçe sekreteri, saymanı, eğitim sekreteri, bilişim sorumlusu ve yeteri kadar başkan yardımcısını **ve görev alanlarını ayrı ayrı yönetim kurulunun üye tam sayısının salt çoğunluk onayı ile belirler.**

(3) Bu görevliler, örgüt başkanı tarafından veya kurul üyelerinin üçte birinin yazılı önerisi ve üye tam sayısının 2/3 ünün güvensizlik oyuyla görevlerinden alınabilirler. Örgüt başkanı, istifa eden ya da görevinden

alınanların yerine **aynı yöntemle yenileri seçilir.**

(4) Yönetim kurulları, en az iki haftada bir önceden belirlenmiş gün ve saatte çağrı yapılmaksızın olağan olarak toplanır. Ayrıca gerekli durumlarda başkan tarafından çağrılı olarak olağanüstü toplantı yapılır. Toplantılara gençlik kolları başkanları da katılır, görüşlerini açıklayabilir, önerilerde bulunabilir; ancak oy kullanamazlar.

(5) Yönetim kurulları üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır, katılanların çoğunluğu ile karar verir.

(6) Birbirini izleyen üç toplantıya mazeretsiz katılmayan üyenin kurul üyeliği düşer. Üyeliğin düşmesine ilişkin karara karşı bir üst yönetim kuruluna itiraz edilebilir. Üst yönetim kurulunun kararı kesindir.

(7) Geçerli bir mazeret olmadan üst üste üç olağan toplantısını yapmayan örgüt başkanı ve yönetim kurulunun düşmüş sayılmasına Merkez Yönetim Kurulu karar verebilir.

(8) İl ve İlçe Yönetim Kurullarının çalışma usulleri, görevleri ve **sair hususlar** yönetmelikle düzenlenir.

GENEL BAŞKAN

Madde- 20

(1) Genel Başkan kurultayca gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınamaz ise, üçüncü oylamada en çok oy alan aday seçilir.

(2) Partiyi Genel Başkan temsil eder, Parti örgütünü yönetir.

(3) Genel Başkan, disiplin kurulları dışında, bütün parti örgütünün başkanıdır.

(4) Partiyi bağlayıcı demeçler vermeye ve bildiriler yayımlamaya yetkilidir. Genel Başkan bu yetkisini görevlendireceği kimselere de kullanabilir.

(5) Her kademedeki organları ve görevlileri, birlikte ya da ayrı ayrı toplantıya çağırabilir.

(6) Parti görevlerinin ve çalışmalarının gerektirdiği önlemleri alır.

(7) Yetkili organlarca verilen kararların ilgililerce uygulanmasını denetler.

(8) Parti örgütüne ve ilgililere gerekli gördüğü bildirimleri yapar.

(9) Genel merkez organları ile partinin TBMM Grubunun uyumlu çalışmasını gözetir.

(10) Genel Başkan, yokluğunda kendisine vekillik etmek üzere, Genel Başkan Yardımcılarından birini görevlendirir. Genel Başkan Vekili, vekillik ettiği sürede Genel Başkanın yetkilerini kullanır.

PARTİ MECLİSİ

Madde-21

(1) Parti Meclisi, Kurultay'dan sonra Partinin en yüksek karar organıdır.

(2) Parti Meclisi; Genel Başkan ve Kurultayca gizli oyla seçilmiş **seksen (80)** üyeden oluşur. Aldıkları oy sayısına ve sırasına göre Parti Meclisinin **onbeş (15)** yedek üyesi belirlenir.

(3) Üyeliklerde boşalma olduğunda, cinsiyet ve gençlik kotası gözetilerek yedek üyeler sıra ile göreve getirilir.

(4) Parti Meclisi en geç **ayda bir** Genel Başkanın çağrısı üzerine ve Genel Başkanın başkanlığında toplanır.

(5) Toplantının gündemi ile görüşülecek raporlar ve tasarılar, en geç üç gün önceden üyelere gönderilir.

(6) Genel Başkan doğrudan ya da Parti Meclisi üye tam sayısının beşte birinin gerekçe ve gündem belirterek yazılı istemde bulunması durumunda Parti Meclisini olağanüstü toplantıya çağırır.

(7) Parti Meclisi toplantılarına, Partinin TBMM grup başkanvekilleri, grup yönetim kurulu üyeleri, gençlik kolları genel başkanı, **il başkanları da katılabilir**, söz alabilir ve önerilerde bulunabilir; ancak oy kullanamazlar.

(8) Genel Başkan Parti Meclisi üyelerine geçici veya sürekli görevler verebilir.

(9) Birbirini izleyen üç olağan toplantıya mazeretsiz katılmayan Parti

Meclisi üyesinin üyeliğinin gizli oyla ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile düşürülmesine karar verilebilir.

(10) Parti Meclisinin toplantı kuralları ve çalışma yöntemleri yönetmelikle düzenlenir.

Parti Meclisinde il seçim çevrelerinin tamamının temsil olanağı olamadığından il başkanlarının Parti Meclisi toplantılarına katılabilmeleri, illeri ile ilgili konuların karara bağlanması aşmasındaki görüşmelerde görüşlerini Parti Meclisi üyelerine aktarabilmesine olanak tanınması amaçlanmıştır. Parti Meclisi'nin Tüzükte tanımlanan görevlerini tam anlamıyla yerine getirebilmesi ve partinin toplumsal muhalefeti örgütleyebilmesi için üye sayısının artırılması ve ayda bir toplanmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

PARTİ MECLİSİNİN GÖREVLERİ

Madde-22

(1) Parti Programı, Kurultay kararları ve seçim bildireleri doğrultusunda iç ve dış gelişmelerle ilgili politika ve strateji kararları alır.

(2) Merkez Yönetim kurulunca hazırlanan çalışma raporunu ve kesin hesabı inceleyip karara bağlayarak kurultaya sunar. Yıllık bütçeyi ve bilançoğu onaylar.

(3) Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanan kurultay gündemleri ile seçim bildirelerini inceleyip karara bağlar.

(4) Merkez Yönetim Kurulunun hazırladığı yönetmelik taslaklarını karara bağlar.

(5) Merkez Yönetim Kurulunun, Parti Meclisi üyelerinin ve parti kurullarının sunduğu raporları, önerileri ve tasarıları görüşüp karara bağlar.

(6) Hükümet kurma, hükümete katılma, hükümetten çekilme konularında karar verir. Bu konuların görüşüldüğü Parti Meclisi

toplantısına, TBMM Grup Başkanvekilleri ve Grup Yönetim Kurulu üyeleri katılır ve oy kullanırlar.

(7) Seçimlere katılıp katılmama ve seçimlerde yasa ve Tüzük kurallarına göre aday saptama yöntemini belirleyen kararları alır; merkez adaylarını ve merkez yoklaması yoluyla belirlenmesi gereken adayları belirler.

(8) Uluslararası kuruluşlara üyelik kararı verebilir. Ancak bu kararın verilip duyurulmasından sonra geçen bir ay içinde, kurultay üyelerinin beşte birinden yazılı istek gelirse konu kurultayın olağan toplantısında veya ivedi durumlarda, olağanüstü toplantısında karara bağlanır. Bir ay içinde böyle bir istek gelmemişse karar kesinlik kazanır.

(9) Genel Başkanın veya Merkez Yönetim Kurulunun önerisi üzerine disiplin cezalarının bağışlanmasını karara bağlar.

(10) Parti Meclisi münhasıran tüzükle kendisine verilmiş hiç bir yetkiyi devredemez. Uzmanlık gerektiren hususlarda Parti Meclisi'nin içerisinde oluşturulacak komisyonlar aracılığı ile çalışmalar yürütülür.

MADDE GEREKÇESİ:

Özellikle son yıllarda parti tabanının en çok yakındığı ve partiyi gerileyen politikalar Parti Meclisi'nin yetkisinde olmasına rağmen karar süreçlerinde rol al(a)madığı, yetkisini başka yönetim birimlerine devrettiği konularda gerçekleşmiştir. Bu nedenle Parti Meclisi'nin kendisine verilmiş yetkileri devretmesinin önüne geçilmesi önerilmektedir. Böylece, demokratik temsiliyet ve ortak akıl işletilebilecek, Kurultay'ın iradesinin daha doğru tecelli etmesi sağlanmış olacaktır.

MERKEZYÖNETİM KURULU

Madde-23

(1) Merkez Yönetim Kurulu, Partinin en üst yönetim organıdır. Genel Başkan, genel başkan yardımcıları ve genel sekreterden oluşur. Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulu'nun başkanıdır.

(2) **Genel Başkan yardımcılıklarının görev konuları ve alanları Genel Başkan'ın önerisi ve Parti Meclisi'nin kararı ile belirlenir. Genel başkan yardımcıları ve Genel Sekreter Parti Meclisi tarafından, kendi üyeleri arasından üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir.**

(3) Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Genel Başkan tarafından ya da Parti Meclisinin 1/3'ünün yazılı önerisi ve 2/3'ünün oyuyla görevlerinden alınabilir. **Yerlerine aynı usulle yenileri seçilir.**

(4) Genel Başkanın yokluğunda, belirlediği genel başkan vekili Merkez Yönetim Kurulu'na başkanlık eder.

(5) TBMM Grup Başkanvekilleri, Gençlik Kolları Genel Başkanı, Merkez Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler, görüş ve önerilerde bulunabilirler; ancak oy kullanamazlar.

(6) Merkez Yönetim Kurulu, haftada bir gün çağrı yapılmaksızın çoğunlukla toplanır. İvedi durumlarda Genel Başkanın çağrısıyla her zaman toplanır. Aksine hüküm yoksa üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır.

(7) Merkez Yönetim Kurulu üyeleri mazeretleri halinde Genel Başkanı bilgilendirerek hangi Merkez Yönetim Kurulu üyesinin kendisine vekalet edeceğini belirler.

(8) İdari ve mali işlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı, saymanlık işlerini de yürütür. Yıllık bilançosunu ve kesin hesapları düzenler. İllerden ve ilçelerden gelen kesin hesapları, Genel Merkez kesin hesabı ile birleştirir ve Merkez Yönetim Kurulunun onayına sunar. Partinin gelirlerinin toplanmasında, harcamaların yapılmasında her aşamada yasa ve tüzük hükümlerine uygunluğu sağlar. Partinin demirbaşlarının ve malvarlığının korunmasını gözetir.

(9) **Genel Sekreter, genel başkan yardımcıları ile görüşüp Genel Başkanı bilgilendirerek Merkez Yönetim Kurulu gündemini ve Genel Başkanın belirleyeceği Parti Meclisi gündemini hazırlar. Merkez Yönetim Kurulu ve Parti Meclisi toplantısına ilişkin tutanakların düzenlenmesini, kararların imzalanmasını ve muhafaza edilmesini sağlar.**

(10) **Genel Sekreter, her durum ve sıfatla bütün yargı**

kurumlarında özel ya da resmi daire, kurum ve kuruluşlarda, gerçek kişiler, özel ya da resmi tüzelkişilerle olan ilişkilerde Genel Başkan adına bizzat ya da vekille partiyi temsil eder.

(11) Genel Sekreterlik, genel evrak kaydının tutulmasını sağlar. Partinin yazışma ve haberleşme birimidir. Partinin bütün resmi ve parti içi yazışmaları, Genel Sekreterin gözetim ve denetimi altında Genel Sekreterlik aracılığıyla yapılır.

(12) Genel Sekreterlik parti örgütünün başvurma, haberleşme ve genel evrakının muhafaza edildiği birimdir. Genel Sekreter, gelen evrakı bekletmeden ilgili genel başkan yardımcısına ulaştırır. Genel Sekreter, partinin üye genel kütüğünün tutulmasını ve parti arşivinin düzenlenmesini sağlar.

MADDE GEREKÇESİ:

Partinin en yüksek organı Kurultay'dır. Kurultay'ın politik ve kadro olarak iradesi Parti Meclisi'nde şekillenmektedir. Dolayısıyla en üst yönetim organı da Parti Meclisi'nin iradesi ile belirlenmelidir. Bu nedenle Genel Başkan Yardımcılıklarının görev konuları ve alanlarının Parti Meclisince belirlenmesi öngörülmüştür.

Parti Meclisi üyelerinin ve Merkez Yönetim Kurulu üyelerinin yardımcısı olarak atanmaları çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Karar organı ile yürütme organı arasındaki özerkliği ortadan kaldırmaktadır. Değişen MYK üyeleri ile hizmette kesintiye de yol açabilmektedir. Bu kadroların elden geldiğince sabit bürolar halinde örgütlenmesi daha profesyonelce olacaktır. Bu nedenlerle Parti Meclisi üyeleri ve Milletvekillerinin, Merkez Yönetim Kurulu üyelerine "yardımcı ya da uzman" olarak görevlendirilmelerine olanak tanıyan madde taslak metinden çıkarılmıştır.

Taslakta Genel Sekreterlik yürürlükteki tüzüğün de gerisine konumlandırılarak evrak bürosu niteliğine indirgenmiştir. Oysa yazışmaların ve süreçlerin koordinasyon ihtiyacı vardır. Bu nedenle mevcut tüzüğün hükümlerinin korunması amaçlanmıştır.

MERKEZ YÖNETİM KURULUNUN GÖREVLERİ

Madde- 24

(1) Kurultayın ve Parti Meclisinin kararlarını uygular. Partinin programı, ilkeleri, amaçları doğrultusunda tüm çalışmalarını yürütür. Partinin yönetimine ilişkin her türlü iş ve işlemleri yapar.

(2) Parti örgütünü yönetir. Yasalara, Tüzük ve yönetmeliklere uygun çalışmasını sağlar. Genel Merkez organları hariç tüm örgüt kuruluş işlemlerini yürütür.

(3) Partinin hukuki varlığını korur. Bunun için yasalara ve Tüzüğe uygun bütün kararları alır.

(4) Partinin hükümetle, diğer partilerle ve sivil toplum örgütleriyle ilişkilerini düzenler, bu konuda gereken tüm kararları alır.

(5) Partinin kurduğu ya da katıldığı hükümetin programı ile ilgili görüşlerini belirler; başka partilerden gelen katılma, işbirliği, koalisyon veya birleşme konularında belirlediği görüşlerini Parti Meclisi'ne sunar. Bu konularda nihai kararı Parti Meclisi verir.

(6) Çalışma raporunu hazırlar, Kurultaya sunulmak üzere Parti Meclisinin onayına sunar. **Kurultayda görüşülecek karar tasarılarını ve önerilerini hazırlar, Parti Meclisi'ne sunar.**

(7) Yıllık bütçeyi hazırlar. Parti Meclisi'nin onayına sunar ve uygular. Parti kesin hesabını hazırlayıp onay için Parti Meclisine sunar. Süresi içinde Genel Başkan adına Anayasa Mahkemesi'ne ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir.

(8) Partinin uluslararası ilişkilerini düzenler, çalışmalarını yürütür.

(9) Yönetmelik taslaklarını hazırlar, Parti Meclisine sunar.

(10) Yasa ve Tüzük kurallarına uygun çalışmayan örgütleri görevlerinden alır, yerine kurullar atar, süresi içinde olağanüstü kongrelerini yapmalarını sağlar.

(11) Kurultayı, olağan ve olağanüstü toplantıları ve kongreleri yasalara ve Tüzüğe uygun şekilde hazırlar, gününü, gündemini,

yerini belirler. Buna ilişkin kararları Parti Meclisi'nin onayına sunar.

(12) Partinin amaçlarına uygun olarak, taşınır ve taşınmaz mal ile taşıt araçları alır, kullanır, işletir veya satar. Taşınmaz malların satışı için Parti Meclisinden yetki alır.

(13) Parti gelirlerini arttırmak amacı ile her türlü önlemi alır, gelir makbuzları bastırır, örgüte gönderir.

(14) Merkez Yönetim Kurulunun çalışma ilkeleri, yönetim esasları ve sair hususlar yönetmelikle düzenlenir.

YURTDIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

Madde- 25

(1) **Ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olmak kaydıyla Parti Meclisi'nin önereceği ülkelerde ve bu ülkelerdeki uluslararası kuruluşlar nezdinde yurtdışı temsilciliği kurulabilir.**

(2) **Yurtdışı birlikleri il başkanlığı statüsündedir, il başkanlarının hak ve sorumluluklarına dönük ilgili maddeler yurtdışı birlikler için de geçerlidir.**

(3) Yurtdışı temsilciliklerinin kuruluşları, amaçları, görevleri, çalışma yöntemleri, Genel Merkezle ilişkileri ve denetimleri yönetmelikle düzenlenir.

MADDE GEREKÇESİ:

Yurtdışı temsilciliklerinin hangi ülkeler ve kuruluşlar nezdinde kurulabileceği taslak tüzükte sınırlı olarak sayılmıştır. Bunun yerine yetkinin Parti Meclisi'ne verilmesi daha yerinde görülmüştür. Ayrıca yurtdışı birlikleri il başkanlığı statüsünde değerlendirilerek Genel Merkez ile mali, idari ve siyasi anlamda daha güçlü bağların kurulması amaçlanmıştır.

GENÇLİK KOLLARI

Madde-26

(1) Genel Merkez, il, ilçe örgütlerinde "Gençlik Kolları" kurulur. Gençlik kollarına üye olmanın üst sınırı, otuz yaştır (30) (otuz dahil).

(2) **Gençlik Kolları iki yılda bir kongre ve kurultaylarını yaparlar.**

(3) Gençlik Kolları, il, ilçe ve varsa belde başkanlarını, saymanlarını, sekreterlerini ve eğitim sekreterlerini seçerler.

(4) **Gençlik kolları genel başkanı ve merkez yönetim kurulları gençlik kurultaylarında seçilir.**

(5) Her il ve ilçe, yıllık bütçesinden toplam en az %10 olmak kaydıyla yeter miktarda payı, gençlik kolları için ayırmak **zorundadır**. Genel Merkez de, gençlik kolları genel başkanlığına, partinin yıllık bütçesinden yeter miktarda pay ayırmak **zorundadır. Bu paylar belirlenirken Gençlik kolu yönetiminin görüşü alınır.**

(6) Gençlik kollarının örgütlenmesi, seçimleri, çalışma yöntemleri ve diğer hususları yönetmelikle düzenlenir. Tüzüğün 24, 25 ve 26. Maddelerinin hükümleri gençlik kollarının genel başkanı ve yöneticileri ile il ve ilçe başkanları ve yöneticileri açısından da uygulanır.

MADDE GEREKÇESİ:

4. fıkra madde metninden çıkarılarak, Gençlik kollarına yıllık bütçeden en az yüzde on oranında aktarılacak payın harcamalarının, ilgili il ve ilçe saymanı, genel merkezde ise idari ve mali işlerden sorumlu genel başkan yardımcısı tarafından yapılmasının önüne geçilerek, harcamayı yapan üst yönetim biriminin gençler üzerinde hakimiyet kurmasının önüne geçmek amaçlanmıştır.

Kadın Kolları'nın mevcut işleyişi kadın temsiliyetini arttırmak bir yana tam tersi kadınları karar süreçlerinden ve aktif siyasetten uzaklaştıran ve dışlayan bir pratiğe dönüşmüştür. Çağdaş dünyadaki birçok örneğinden çok daha önce kadınlara bu hakları tanımış bir siyasi geleneğin bu siyasi pratiği kabul edilemez. Bu sakıncayı gidermek için her kademedeki seçimde uygulanacak kotaların toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeterek belirlenmesi kadınların aleyhine işleyen Kadın Kolları'nı kaldırarak her yerde eşit temsilin sağlanması amaçlanmaktadır.

YATAY ÖRGÜTLENMEYİ SAĞLAYAN YAN KURULUŞLAR

Madde 27

(1)Parti Meclisi kararı ile emek, esnaf ve KOBİler, tarım, hak ve özgürlükler, doğal yaşam ve çevre, üniversiteler, teknoloji- ARGE-girişimcilik, engelli hakları, küresel ısınma ve iklim değişikliği ve uygun görülecek güncel diğer konular ve somut sorun başlıkları ile ilgili platformlar, meclisler ve forumlar kurulur. Genel Başkan belli aralıklarla bu yatay örgütlenmelerle bir araya gelir.

(2)Yatay örgütlenmelerin kuruluşu, parti ile ilişkileri ve sair hususlar yönetmelikle düzenlenir.

MADDE GEREKÇESİ:

,Günümüz dünyasında siyasi partiler dahil geleneksel örgütlenme modelleri toplumsal muhalefeti ya da toplumsal dinamikleri tam anlamıyla içermemekte, temsil edememektedir. Ayrıca sendikasılaşma, örgütsüzleşme, demokratik kitle örgütlerinin geriletilmesi ve üzerlerindeki baskılar gibi unsurlar da toplumsal muhalefetin ve toplumsal çıkarların sadece geleneksel siyasi partilerin içinde temsiliyetine engel oluşturmaktadır. Toplumun tüm kesimleriyle güçlü bağlar kurmak için yatay örgütlenmenin öncelendiği bir örgütlenme modeli zorunluluktur. Bu nedenle tüzüğe bu imkanı sağlayacak maddeler eklenerek bu eksikliğin giderilmesi amaçlanmıştır.

BİLİM KÜLTÜR SANAT PLATFORMU

Madde-28

(1)Genel Merkezde, ihtiyaç duyulan il ve ilçelerde Bilim Kültür Sanat Platformu kurulur.

(2)Bilim Kültür Sanat Platformunun kuruluşu, amaçları, görevleri, çalışma yöntemleri, Genel Merkezle ilişkileri ve denetimleri yönetmelikle düzenlenir.

GÖREVİN BOŞALMASI

Madde- 29

(1) Parti örgütünde bir görevlinin kendi isteği ile görevinden ayrılması ya da değişik nedenlerle görevin boşalması durumunda yeni bir görevli belirlenir.

(2) Genel Başkanlık boşaldığında, Parti Meclisi yeni Genel Başkanı seçmek için kurultayı en geç (45) gün içinde toplantıya çağırır. Bu süre içinde Genel Başkanlık görevleri, Parti Meclisinde belirlenen Genel Başkan Yardımcısı tarafından yürütülür.

(3) Parti Meclisinde boşalan üyelikler, sırasıyla yedek üyelerle doldurulur. Parti Meclisine bütün yedek üyeler çağırıldıktan sonra, üye sayısı, üye tam sayısının üçte ikisinin (2/3) altına düştüğünde, Parti

Meclisi için seçim yapılmak üzere Genel Başkan kırk beş (45) gün içinde Kurultayı toplantıya çağırır.

(4) İl ve ilçe başkanlığı boşaldığında, olağan kongreye kadar görev yapmak üzere yenisi, il ve ilçe yönetim kurulu üyeleri **veya** partililer arasından, il ve ilçe yönetim kurulunun üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ve geciktirilmeden seçilir.

(5) İl ve ilçe yönetim kurulu üyeliklerinde boşalma olduğunda, yedekleri ile doldurulur. Bütün yedeklerin çağırılmasından sonra kurul üyelerinin sayısı, üye tamsayısının üçte ikisinin (2/3) altına inerse ya da asıl üyeliklerde aynı gün içinde yarıdan fazla boşalma olursa, Başkan ve Kurul, yedekleriyle birlikte düşmüş olur. Bu hallerde Merkez Yönetim Kurulu, illerde 45, ilçelerde 30 gün içinde olağanüstü kongre yapmak üzere illerde yedi (7), ilçelerde beş (5) kişilik geçici kurul atar. Toplantı yapmama nedeniyle kurulların düşmesi halinde de bu hüküm uygulanır.

(6) Ancak; düşme tarihinde, herhangi bir seçim ya da referandum tarihine 6 ay veya daha az bir zaman kaldığı takdirde Merkez Yönetim Kurulu doğrudan ya da il yönetim kurulunu görevlendirerek gecikmeden yeni bir yönetim kurulu oluşturur. Bu durumda cinsiyet ve gençlik kotası uygulanır.

(7) Diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

GÖREVDEN ALMA

Madde- 30

(1) Üst yönetim birimi, alt yönetim birimlerini gerekli gördüğü durumlarda, gerekçesini de belirtmek suretiyle yazılı olarak uyarabilir. İl ve ilçeler, alt yönetim birimine yaptıkları uyarılara ilişkin Genel Merkeze beş gün içinde bilgi verir.

(2) Yasalarda, Tüzükte ve Yönetmeliklerde öngörülen görev ve sorumlulukları ve mali yükümlülükleri yerine getirmeyen veya aksatan; partinin ilkelerine, amaçlarına ve çalışma kurallarına aykırı hareket eden il, ilçe, belde başkanı ve yönetim kurulu üyelerini, Merkez Yönetim Kurulu, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla ve gizli oyla, gerekçesini belirterek görevden alabilir. **Merkez Yönetim Kurulu, bu yetkisini, doğrudan veya ilgili üst yönetim biriminin önerisi üzerine kullanır.**

(3) İl yönetim kurulu, aynı esaslarla ve gerekçesini belirterek, ilçe başkanını, ilçe yönetim kurulu üyelerini, belde başkanını ve belde yönetim kurulu üyelerini görevden alabilir. Bu durumda karar, beş gün içerisinde gerekçesi ile birlikte Genel Merkeze bildirilir.

(4) İlçe yönetim kurulu, aynı esaslarla ve gerekçesini belirterek, belde başkanı ve belde yönetim kurulu üyelerini görevden alabilir. Bu durumda karar, beş gün içerisinde il başkanlığına ve Genel Merkeze bildirilir.

(5) Merkez Yönetim Kurulu kararı ile görevden alınanlar, gerekçeli kararın tebliğinden başlayarak (5) gün içinde Parti Meclisi'ne itirazda bulunabilir. **İtirazın kabulü için, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu gerekir;** aksi takdirde itiraz reddedilmiş olur. Parti Meclisinin kararı kesindir.

(6) Merkez Yönetim Kurulu dışındaki üst örgüt birimince görevden alınanlar, kendisini görevden alan yönetim biriminin bir üstündeki örgüt birimine, gerekçeli kararın tebliğinden başlayarak beş (5) gün içinde itiraz edebilir. İtiraz üzerine on (10) gün içinde karar verilir. **İtirazın kabulü için, ilgili kurulun toplantıya katılan üyelerinin salt çoğunluğu gerekir;** aksi takdirde itiraz reddedilmiş olur. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

(7) İtirazda bulunmuş olmak, görevi bırakmayı ve devretmeyi geciktirme nedeni sayılmaz.

MADDE GEREKÇESİ:

,Üst yönetim birimlerinin tüzükte öngörülen görevden alma

mekanizmasını alt yönetim birimleri üstünde baskı unsuru olarak kullanmasının önüne geçmek ve keyfiliği azaltabilmek için maddede gerekli düzenlemelerin yapılması amaçlanmıştır.

GÖREVDEN ALINANLARIN YERİNE SEÇİM

Madde- 31

(1) Başkan görevden alınmışsa, yönetim kurulu kendi üyeleri **veya** partililer arasından olağan kongreye kadar görev yapmak üzere üye tam sayısının salt çoğunluğuyla bir başkan seçer.

(2) İl başkanı ve il yönetim kurulu birlikte veya yalnız il yönetim kurulu görevden alınmışsa Merkez Yönetim Kurulu, başkan dahil (7) kişilik bir geçici kurul atar. İl geçici kurulu görevden alma kararının bildirilmesinden itibaren (45) gün içinde seçimleri yapmak üzere olağanüstü il kongresini toplar.

(3) İlçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu birlikte veya yalnız ilçe yönetim kurulu görevden alınmışsa il yönetim kurulu, başkan dahil (5) kişilik bir geçici kurul atar. İlçe geçici kurulu görevden alma kararının bildirilmesinden itibaren (30) gün içinde seçimleri yapmak üzere olağanüstü ilçe kongresini toplar.

(4) Olağanüstü kongrede, üst örgüt biriminin görevden alma nedenlerini saptayan raporu okunur. Görevden alınanların ve görevden alan üst örgüt biriminin temsilcileri, dilerlerse açıklama yapabilirler. Bu açıklamalardan sonra görüşme açılmaz; seçim yapılır. Seçilen başkan ve yönetim kurulu üyeleri görevden alınanların süresini tamamlar.

PARTİ DENETMENLERİ

Madde- 32

(1) Merkez Yönetim Kurulu, örgütle ilgili görevlerinin yerine getirilmesine yardımcı olmak üzere parti denetmenleri görevlendirir.

(2) Parti denetmenlerinin çalışma yöntemleri, görev ve yetkileri yönetmelikle düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KURULLAR VE DANIŞMA KURULTAYLARI**Madde-33****A. ONUR KURULU**

(1) Parti ile üyelik bağı devam etmek kaydıyla Genel Başkanlık, genel başkan yardımcılığı, genel sekreterlik, TBMM Başkanlığı, Başbakanlık, Bakanlık ve TBMM başkan vekilliği, TBMM grup başkan vekilliği yapmış olanlar Parti “Onur Kurulu” üyesidirler.

(2) Genel Başkan, Onur Kurulu'nu yılda en az bir kez toplayarak, ülke ve Partiye ilişkin hususlarda kurul üyelerinin görüş ve değerlendirmelerine başvurur.

B. SİYASİ ETİK KURULU

(1) Parti örgütünün ve partililerin, tüzük ve programda belirlenen ilkeler, amaçlar, politikalar ve siyasal yaşam anlayışı doğrultusunda görev yapmalarını sağlamak amacıyla etik kurallar belirlemek; partililer, yerel yönetimler, parti grupları ve parti organlarının kendi içinde ve birbirleriyle ilişkilerinde görüş bildirmek; bu çerçevede raporlar hazırlayarak Genel Başkana sunmak üzere Genel Merkezde bir Etik Kurul oluşturulur.

(2) Etik Kurul; Parti üyeliği devam etmek kaydıyla Cumhurbaşkanlığı, TBMM Başkanlığı, Başbakanlık ve Genel Başkanlık yapmış olanlar ile Genel Başkanca partililer arasından seçilen 5 (beş) üyeden oluşur.

(3) Etik Kurul üyeleri, başka bir parti organında görev alamazlar. TBMM üyeliği, bakanlık, belediye başkanlığı, belediye ve il genel meclisi üyeliği görevleri kurul üyeliği ile birlikte yürütülemez.

(4) Kurul, çalışmalarında bağımsızdır.

(5) Kurulun görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

C- KÜÇÜK KURULTAY

(1) Küçük Kurultay, her yıl en az bir kez, Merkez Yönetim Kurulu'nun çağrısı üzerine toplanır.

(2) Yerel ve genel seçimlerden sonra en geç iki ay içerisinde Küçük Kurultay toplantıya çağrılır. Küçük Kurultay, Genel Merkez tarafından toplanan seçime ilişkin verileri, il ve ilçe danışma kurulları ile gençlik ve kadın kurultaylarının sonuç raporlarını değerlendirir.

(3) Küçük Kurultay toplantısı sonunda, Parti Meclisine bir sonuç raporu sunulur.

(4) Seçimlerden sonra hazırlanan sonuç raporlarında il ve ilçe düzeyinde seçim sonuçları değerlendirilerek kısa ve orta vadede yapılması gereken hususlara ilişkin önerilerde bulunulur.

(5) Küçük Kurultay'a; Genel Başkan, Parti Meclisi üyeleri, Partili milletvekilleri, Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri, İl başkanları, Büyükşehir ve il belediyelerinin partili başkanları ve il genel meclisi başkanları, Yönetmelikle belirtilen esaslara göre seçilen il temsilcileri, Ülke düzeyinde örgütlü sendika ve meslek kuruluşlarının partili genel başkanları,

Genel Merkez düzeyinde görev yapan ve yönetmelikle belirlenen partililer katılırlar.

D. GENÇLİK KURULTAYI

(1) Gençlik Kurultayı her yıl en az bir kez Merkez Yönetim Kurulu'nun ya da Gençlik Kolları Genel Başkanının çağrısı üzerine toplanır.

(2) Gençlik Kurultayı toplantısı sonunda bir sonuç raporu hazırlanır.

(3) Yerel ve genel seçimlerden sonra en geç iki ay içerisinde Gençlik Kurultayı seçimsiz olarak toplantıya çağrılır. Bu toplantıda hazırlanan sonuç raporunda il ve ilçe düzeyinde seçim sonuçları değerlendirilerek kısa ve orta vadede yapılması gereken hususlara

ilişkin önerilerde bulunulur.

(4) Danışma Kurultaylarının toplanmaları, çalışmaları ve bu kurultaylara katılacakların saptanması ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

MADDE GEREKÇESİ:

Parti içindeki uyuşmazlıkların ve çelişkilerin tamamının tüzük ve yönetmelikle öngörülüp belirlenen mekanizmalarla çözülmesi mümkün görülmemektedir. Ayrıca henüz yasal düzenlemeleri bile yapılmamış siyasetin finansmanı gibi konuların parti için önemi tartışmasızdır. Tüm bu konularda Parti içinde görüş oluşturmak amacıyla Siyasi Etik Kurulu'nun oluşturulması önerilmektedir.

Partinin potansiyelini açığa çıkarmak amacıyla, Onur Kurulu, Küçük Kurultay ve Gençlik Kurultayının yapacağı çalışmalar ve sunacağı raporlar ilgili kurultayların üyelerinin yönetime daha etkin katılımını sağlayacak ve parti kadrolarına dinamizm katacaktır.

İLÇE KONGRESİ

Madde- 34

(1) İlçe kongresinin üyeleri; ilçe başkanı, ve ilçe yönetim kurulu üyeleri, ilçe çevresindeki belediyelerin partili başkanları ve seçilmiş ilçe kongre delegeleridir.

(2) İlçe kongresinin onur üyeleri; ilçede kayıtlı partili yeni ve eski TBMM üyeleri, eski Genel Merkez yöneticileri, eski ilçe başkanları, ilçe çevresindeki belediyelerin eski başkanları, ilçedeki meslek örgütleri ve sendikaların partili başkanları ile partili muhtarlardır.

(3) İlçe kongreleri, gündemde belirtilen konuları karara bağlar. İlçe başkanını, ilçe yönetim kurulu üyelerini ve yedeklerini, il kongresine katılacak delegeleri gizli oyla seçer.

İL KONGRESİ

Madde-35

(1) İl kongresinin üyeleri; ilin partili TBMM üyeleri, il başkanı ve il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu üyeleri, il ve büyükşehir partili belediye başkanları ve ilçe kongrelerinden seçilmiş olan il kongresi delegeleridir.

(2) İl kongresinin onur üyeleri; ilde kayıtlı, Parti Meclisi ve Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri, eski TBMM Üyeleri, eski genel merkez yöneticileri, eski il başkanları, il ya da büyükşehir belediyelerinin eski başkanları ile ildeki meslek örgütleri ve sendikaların partili başkanlarıdır.

(3) İl Kongreleri, gündemde belirtilen konuları karara bağlar. İl başkanını, il yönetim kurulu üyelerini ve yedeklerini, il disiplin kurulu üyelerini ve yedeklerini, Kurultaya katılacak delegeleri gizli oyla seçer.

KONGRELERİN SÜRESİ

Madde-36

(1) Kongreler iki (2) yılda bir yapılır. Bir yıldan fazla ertelenemez. Başlangıç ve bitiş tarihleri (Kongreler Takvimi) Merkez Yönetim Kurulu'nca saptanır.

(2) Merkez Yönetim Kurulu'nca saptanan süreler içinde olmak koşuluyla ilçe kongrelerinin günlerini il yönetim kurulları, il kongrelerinin günlerini ise Merkez Yönetim Kurulu belirler. Kongre günlerini belirleyen yönetim birimi, alt yönetim birimlerinin görüşünü alır.

KONGRELERE ÇAĞRI, TOPLANTI YETER SAYISI VE GÜNDEM

Madde-37

(1) İl kongresinin çağrı ve başvuruları il yönetim kurulunca, ilçe kongresinin çağrı ve başvuruları ilçe yönetim kurulunca yapılır. İl ve ilçe kongrelerinin yeri, günü, saati ve gündemi, yönetim kurullarınca en az on

beş (15) gün önce il ve ilçe başkanlıklarında ilan edilir. Bu ilanda, ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamaz ise ikinci toplantının yeri, günü ve saati de belirtilir. İkinci toplantının aynı gün yapılması durumunda her iki toplantının arası 3 saatten az olamaz. Gazete ile ilan şartı aranmaz. İl ve ilçe kongreleri üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda yeter sayı sağlanamaz ise, ikinci toplantı katılanlarla yapılır. Şu kadar ki, bu sayı seçilecek yönetim kurulu üye tam sayısının iki katından az olamaz.

(2) Kongreyi başkan veya görevlendireceği bir yönetim kurulu üyesi açar.

(3) Gündem, yönetim kurullarınca belirlenir. **Olağan kongrelerin gündemlerinde, açılış, kongre başkanlık kurulu seçimi, saygı duruşu ve İstiklal Marşı, çalışma ve hesap raporlarının okunması, görüşülmesi, onaylanması, aklama ile seçimler ve uygun görülecek başka konular bulunur.** Üst örgüt biriminin veya kongre üyelerinin onda birinin yazılı isteği ile gündeme ekleme yapılabilir. Kongre, çoğunluk kararıyla gündemin sırasında değişiklik yapılabilir.

DELEGELİK, KONGRE ÜYELİĞİ VE SÜRESİ

Madde-38

(1) Bir kongreye ya da Kurultaya katılmak üzere muhtarlık bölgesinde ve kongrelerde seçilen partiliye "delege", Partide aldıkları görev nedeniyle kongrelere katılanlara "doğal delege", bunların tümüne "kongre üyesi" denir. İlçe kongre delegesi seçimlerinde, kongre takviminin ilanından üç (3) ay önceki parti üye listesi seçmen listesi olarak esas alınır.

(2) Kongre üye tam sayısı, seçilmiş ve doğal delegelerin toplam sayıdır.

(3) Delegelerin kongre üyeliği süresi, seçildikleri kongreyi izleyen olağan kongreye kadardır. Delegelerin görevi yenileri seçilinceye kadar devam eder.

(4) Örgüt birimi, üst örgütün kongresinin ilan edildiği tarihten önce kongresini yapamazsa, üst örgütün kongresine katılamaz.

(5) İlçe kongresi delege sayısı en çok dört yüzdür (400). İl kongresi delege sayısı en çok altı yüzdür (600). Üye sayısı elliden (50) az olan ilçelerde kongre yapılamaz. Bu ilçelerde nüfus kriterine göre başkan ve yönetim kurulu, il yönetim kurulu tarafından oluşturulur.

(6) İl ve ilçe kongrelerinin delege sayıları ile bu delegelerin ilçe ve muhtarlık bölgelerine dağılımı, partinin son milletvekili genel seçiminde, o yerlerde aldığı oyla orantılı olarak Merkez Yönetim Kurulu tarafından saptanır.

(7) Delege seçimlerinde, genel merkezde tutulan ve siyasi parti siciline bildirilmiş olan üye kütüğü esas alınır.

(8) Delege seçimlerine ilişkin sair hususlar yönetmelik ile düzenlenir.

KONGRE BAŞKANLIK KURULU

Madde-39

(1) Kongre açıldıktan sonra, kongre üyeleri veya partililer arasından bir başkan, kongre üyeleri arasından bir başkan yardımcısı ve en az bir yazman seçilir.

(2) Disiplin kurulları başkan ve üyeleri, kongre başkanlık kurullarında görev alamazlar.

KONGRE OTURUMU, GÖRÜŞMELER VE KARAR İLKELERİ

Madde-40

(1) Aksine karar alınmadıkça, kongre oturumları açıktır.

(2) Kongreler, aksine hüküm bulunmayan hallerde, hazır bulunanların salt çoğunluğu ile karar alırlar.

(3) Kongrelerde çalışma ve hesap konuları, bunlarla ilgili raporlar okunduktan sonra görüşülüp onaylanabilir.

(4) Kongrede alınan kararlar, başkanlıkça kongreye duyurulur ve tutanağa yazılır.

(5) Aksine karar yoksa, kararlar işari oylama ile alınır.

(6) Kongrelerde gündem konuları sıra ile ele alınır; söz isteyenlere sıra ile söz verilir. Konularla ilgili söz süreleri, konuların görüşülmesine başlanırken kongrece saptanır.

(7) Onur üyeleri ve geçici kurul başkan ve üyeleri söz alabilir, önerilerde bulunabilir ancak oy kullanamazlar.

(8) Üst örgüt yönetim kurulu başkanı veya temsilcisine, Parti Meclisi, Yüksek Disiplin Kurulu ve TBMM üyelerine istediklerinde, sıra gözetilmeksizin söz verilir.

(9) İstekli olması halinde çalışma raporu üzerinde beş, diğer konularda üç üye konuşmadan yeterlik önergesi oylanmaz. Çalışma raporuna yazılı muhalefet şerhi vermemiş olan yönetim kurulu üyesi rapor üzerinde konuşamaz.

KONGRELERDE ADAYLIK

Madde-41

(1) Kongrelerde başkan adayı olabilmek için üye tam sayısının en az yüzde **beşinin** yazılı önerisi gerekir. Kongrelerde adaylar, seçimlere geçilmeden önce saptanır. Aday olmayanlar seçilemezler. Başkanlık için **birden fazla aday için** imza verilebilir.

(2) Belediye Meclisi ve il genel meclisi üyeleri bu görevlerinden istifa etmedikçe kongrelerde delegelik dışındaki görevlere aday olamazlar.

MADDE GEREKÇESİ;

Genel siyasette ve her türlü siyasi mekanizmada yüksek barajlara karşı olan bir parti olarak kongrelerimizde aday olabilmek için yüzde 10 barajının uygulanması tutarlı değildir. Bu sebeple yüzde 10 oranının yüzde 5'e indirilmesi önerilmektedir. Ayrıca, başkanlıklar için tek adaya imza mecburiyeti demokratik yarışın önüne geçebilmekte ve gizli oy açık sayım ilkelerine aykırılık oluşturmaktadır. Bu uygulama kongreler başladıktan sonradan ortaya çıkan mükerrer imza gibi

sorunlara yol açmaktadır. Kaldı ki aday önermek seçmek anlamına gelmemektedir. Bu nedenle birden fazla aday için imza verme olanağı getirilerek demokratik yarış mekanizmasının daha sağlıklı işler hale getirilmesi ve kongre delegelerinin siyasi iradelerinin baskılanmasının önüne geçmek amaçlanmıştır.

SEÇİMLERDE KULLANILACAK OY PUSULASI VE OYLAMA

Madde-42

(1) **İl ve ilçe kongrelerinde seçimlerde kural, çarşaf listedir.** Çarşaf listede adaylar, kongre başkanlık kurulunca çekilen kurada belirlenen harften başlamak üzere, soyadı esasına göre sıralanır. Oylama, seçilecek sayıda adayın adının yanına işaret konularak yapılır. Oy pusulasında, fazla işaretlenmiş, seçilecek üye veya delege sayısının yüzde doksandan az işaretlenmiş bölüm geçersizdir. Adayların aldıkları oy sırasına göre genel sıralama yapılarak, asıl ve yedek üyeler belirlenir. En çok oy alanlar asıl, ondan sonra gelenler yedek üye seçilmiş olur. Eşit oy alanlar arasında ad çekme yoluyla sıra saptanır. Seçilenlerin tespitinde cinsiyet ve gençlik kotasına uyulur.

(2)Çarşaf listede; başkan, yönetim kurulu asıl ve yedek üyeleri, varsa disiplin kurulu asıl ve yedek üyeleri, üst kademe delegeleri ayrı ayrı yer alır. Listeler başkanlık kurulunca kesinleştirilir, seçim kurulunca mühürlenerek oy pusulasına dönüştürülür.

(3) Seçimlerde, kongre üye tam sayısının beşte birinden az oy alanlar, kota uygulaması kapsamındakiler de dâhil olmak üzere asıl veya yedek üyeliğe seçilmiş sayılmazlar.

(4) Kongrede sıra seçimlere geldiğinde, kongre başkanlık kurulu görevi, yetkili ve görevli seçim kurulu başkanlığına bırakır.

(5) Kongreler ve seçimlere ilişkin diğer tüm hususlar yönetmelikle düzenlenir.

MADDE GEREKÇESİ:

Bu değişiklikle partimizin, tüm kurum ve kuralları ile özgürlükçü ve çoğulcu demokrasi, temiz siyaset ve dürüst yönetim ilkelerini kendi kurumsal kimliğinde de hayata geçirmesi, kongre ve kurultaylarda delegelerimizin tercihlerini özgürce yapabilmesi ve parti içindeki farklılıkların temsili olanağının yaratılarak ayrışmaların ve gruplaşmaların önüne geçilmesi amaçlanarak blok liste usulünün kaldırılması amaçlanmıştır.

OLAĞANÜSTÜ KONGRELER**Madde-43**

(1) Üst örgüt yönetim kurulu kararıyla veya kongre üyelerinin beşte birinin, onbeş günlük süre içinde noterden onaylı imzalarıyla yaptıkları başvurular üzerine yönetim kurulunun çağrısıyla en geç (45) gün içerisinde olağanüstü kongre yapılır.

(2) Üye tamsayısının beşte birinin toplamış olduğu imzalarla olağanüstü kongreye gidilebilmesi için imzaların onbeşinci günün bitiminden itibaren 7 gün içerisinde ilgili örgüte teslim edilmesi gerekir. Onbeş günün bitiminden sonra imza çekilmesi hüküm ve sonuç doğurmaz.

(3) Olağanüstü kongrenin gündemi, isteyenlerce düzenlenir. Üyelerin başvurusunun aynı (ortak) gündemle yapılması gerekir. Olağanüstü kongrelerde gündemden başka bir konu görüşülemez. Seçim yapılamaz.

(4) Ancak olağanüstü kongreyi isteyenlerin sayısı kongre üye tamsayısının salt çoğunluğunu sağlıyor ise, olağanüstü kongrenin gündemine, güven oylaması ve seçim maddeleri konabilir. Bu takdirde seçim yapılabilir.

(5) Toplantı çağrısı yapılmadığı takdirde, üst örgüt yönetim kurulu olağanüstü kongrenin toplanmasını ve yapılmasını sağlar.

(6) Kongreler Takvimi ilan edildikten sonra olağanüstü kongre yapılması, süreç takvimden önce başlamış olsa dahi Merkez Yönetim Kurulunun iznine bağlıdır.

(7) Olağanüstü kongrelere ilişkin diğer tüm hususlar yönetmelikle düzenlenir.

İTİRAZ

Madde-44

(1) İl ve ilçe kongrelerinde seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile seçim sonuçlarına, tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki (2) gün içinde, yetkili ve görevli seçim kuruluna itiraz edilir. İlçe seçim kurulunun kararı kesindir.

(2) İlçe kongresi delege seçimleri ile ilgili itirazlar, sonuçların ilan tarihinden itibaren iki (2) gün içinde o ilçede kayıtlı üyelerce ilçe yönetim kuruluna yapılır. İlçe Yönetim Kurulu iki (2) gün içinde karar verir. Bu karara karşı iki (2) gün içinde il yönetim kuruluna itiraz edilebilir. İl yönetim kurulunun iki (2) gün içinde vereceği karar kesindir.

(3) İlçe kongresinin seçim dışındaki kararlarına ilişkin itirazlar, kongre üyelerince iki (2) gün içinde il yönetim kuruluna yapılır. İl yönetim kurulunun iki (2) gün içinde vereceği kararlar kesindir.

(4) İl kongresinin seçim dışındaki kararlarına ilişkin itirazlar, kongrenin bitişini izleyen iki (2) gün içinde kongre üyelerince Merkez Yönetim Kurulu'na yapılır. Merkez Yönetim Kurulu'nun yedi (7) gün içinde vereceği karar kesindir.

(5) İtirazlar, yetkili kurullara yazılı olarak yapılır. İtiraz işleminin yürütülmesini durdurmaz.

KURULTAY

Madde-45

(1) Kurultay, Partinin en yüksek organıdır. **Yasa ve Tüzük kuralları içinde, toplumun ve ülkenin genel sorunlarını ve parti tutumunu görüşüp karara bağlar.**

(2) Kurultayda Genel Başkan, Parti Meclisi üyeleri ve Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri gizli oyla seçilir.

MADDE GEREKÇESİ:

Geleneksel olarak CHP Kurultayları ülke meselelerinin ve partinin

tutumunun demokratik kurallar içerisinde tartışılıp sonuç bildireleriyle de bu tartışmaların topluma duyurulduğu platformlardır. Yürürlükteki tüzüğün ilgili 52. Maddesinin birinci fıkrası "Yasa ve Tüzük kuralları içinde, toplumun ve ülkenin genel sorunlarını ve parti tutumunu görüşüp karara bağlar." şeklindedir. Taslak tüzük bu hükmü çıkararak Kurultayı mekanik bir seçim platformuna çevirmektedir. Oysa CHP Kurultayları toplumda yeni umutların yeşermesini sağlayacak kurultay kararları ile hatırlanmalıdır bu amaçla söz konusu "Yasa ve Tüzük kuralları içinde, toplumun ve ülkenin genel sorunlarını ve parti tutumunu görüşüp karara bağlar" hükmünün tekrar ilgili maddeye eklenmesi amaçlanmıştır.

KURULTAY ÜYELERİ

Madde-46

(1) Kurultay, doğal ve seçilmiş üyelerden oluşur.

(2) Doğal üyeler Genel Başkan, Parti Meclisi üyeleri, TBMM'nin partili üyeleri ve partili bakanlar, Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı ve üyeleridir. Seçilmiş üyeler il kongrelerinde o ilin TBMM üye sayısının iki katı olarak seçilen kurultay delegeleridir.

(3) Parti üyeliği devam etmek kaydıyla genel başkanlık, parti meclisi üyeliği, yüksek disiplin kurulu başkan ve üyeliği, kadın kolları genel başkanlığı, cumhurbaşkanlığı, bakanlık, TBMM üyeliği yapmış olanlar; kurultay üyesi olmayan il başkanları ile, gençlik kolları genel başkanları, parti üyesi büyükşehir ve il belediye başkanları, meslek örgütleri ve sendikaların en üst birimlerinin partili başkanları onur üyesidir.

(4) Onur üyeleri katıldıkları kurultaylarda konuşabilirler, ancak oy kullanamazlar.

MADDE GEREKÇESİ:

umhuriyet Halk Partisi Kurultayları ülke meselelerinin ve parti politikalarının tartışıldığı görüş ve önerilerin sunulduğu bir atmosferde yapılmalıdır. Yaşamının bir döneminde partinin en üst yönetim organlarında görev yapmış olan onur üyelerinin kurultayda konuşma

yapabilmelerinin engellenmesi kabul edilemez. Eklenen dördüncü fıkra ile onur üyelerinin talep etmeleri halinde konuşabilmeleri amaçlanmıştır.

KURULTAYA ÇAĞRIVE GÜNDEM

Madde-47

(1) Kurultay iki yılda bir toplanır. Bir yıldan fazla ertelenemez. Kurultayın toplanacağı yer, gün ve saat ile gündemi Parti Meclisince belirlenir ve en az otuz (30) gün önce Genel Başkanca duyurulur. Birinci toplantıda çoğunluk sağlanamaması nedeniyle ikinci toplantının yapılması halinde iki toplantı arasındaki süre en az üç (3) saat olmalıdır.

(2) Kurultay tarihinden yedi (7) gün öncesine kadar Genel Başkanlığa ulaşmak koşulu ile Kurultay üye tam sayısının en az beşte birinin imzasını taşıyan konular geçici gündeme alınır. Bu konuların görüşülebilmesi, Kurultayın kararına bağlıdır. Oylamadan önce önergede imzası olanlardan birisi ile Merkez Yönetim Kurulu adına bir üye konuşabilir.

OLAĞANÜSTÜ KURULTAY

Madde-48

(1) Genel Başkan; doğrudan ya da Parti Meclisinin kararı veya kurultay üye tam sayısının beşte birinin onbeş günlük süre içinde noterden onaylı imzaları ile yaptıkları başvuru üzerine olağanüstü kurultayı toplantıya çağırır.

(2) Birden fazla çağrının bulunması halinde, Genel Başkan bu çağrıları birleştirebilir. Birleştirilerek yapılan olağanüstü kurultay çağrısının gündeminde, her çağrının gündemi ayrı ayrı yer alır ve ayrı ayrı oylanır.

(3) Üye tamsayısının beşte birinin talebiyle kurultayın olağanüstü toplantıya çağrılabilmesi için imzaların onbeşinci günün bitiminden itibaren yedi gün içerisinde Genel Başkanlığa teslim edilmiş olması gerekir. Onbeşinci günün bitiminden sonra imza çekilmesi hüküm ve sonuç doğurmaz.

(4) Olağanüstü kurultayın gündemi, isteyenlerce düzenlenir. Üyelerin

başvurusunun aynı (ortak) gündemle yapılması gerekir. Olağanüstü kurultayda gündemden başka bir konu görüşülemez. Seçim yapılamaz. Ancak Genel Başkan gündeme seçim maddesi koyulabilir.

(5) Olağanüstü kurultay isteminde bulunan kurultay üyelerinin sayısı üye tam sayısının salt çoğunluğunu sağlıyor ise gündeme, güvenoyu ve seçim maddesi konulabilir.

(6) Olağanüstü kurultay, en az on beş (15) gün önce ilgililere duyurulmak koşuluyla en geç kırk beş (45) gün içinde yapılır.

AÇILIŞ VE BAŞKANLIK KURULU

Madde-49

(1) Kurultay toplantı yeter sayısı, üye tam sayısının salt çoğunluğudur. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantı katılanlarla yapılır.

(2) Kurultayı Genel Başkan veya görevlendireceği bir Merkez Yönetim Kurulu üyesi açar.

(3) Kurultay açıldıktan sonra Kurultay üyeleri veya partililer arasından bir başkan ile kurultay üyeleri arasından yeter sayıda başkan yardımcısı ve yazman üye seçilerek "Başkanlık Kurulu" oluşturulur.

KURULTAY GÖRÜŞMELERİ VE KARARLARI

Madde-50

(1) Kurultayda gündemdeki konular görüşülür. Aksine hüküm yoksa kararlar işari oylamayla ve hazır bulunanların salt çoğunluğuyla alınır.

(2) Kurultaya sunulacak rapor ve karar tasarıları ile ilgili hazırlık komisyonları oluşturulur. Hazırlık komisyonları; **Genel Başkan tarafından görevlendirilecek MYK üyesi, Parti Meclisi içinden Parti Meclisi tarafından seçilecek üç üyesi, TBMM Grubunca görevlendirilecek üç TBMM üyesi**, il başkanlıklarının görevlendireceği birer kurultay üyesinden oluşur. Komisyonlar, Kurultaydan önce toplanarak rapor ve karar tasarılarını görüşürler.

(3) Kurultayda TBMM Grubundan üç, illerden birer temsilci kurultay komisyonlarına seçilir. **Parti Meclisi içinden Parti Meclisi tarafından seçilecek**

üçer üyesi Kurultay komisyonlarına katılır. Hazırlık komisyonlarından geçen rapor ve karar tasarıları, Kurultay komisyonlarındaki görüşülüp kurultaya sunulur.

(4) Kurultay komisyonlarında görüşme konusu yapılmış rapor ve karar tasarıları dışında önerge verilemez, görüşme ve oylama yapılamaz. **Siyasi partiler yasasının 14. Maddesinin 10. Fıkrasındaki parti tüzük ve programında değişiklik yapılmasına ilişkin olan veya parti politikasını ilgilendiren konularda karar alınmasına dair tekliflere ilişkin yöntem saklıdır.**

(5) Parti Meclisi Raporuna yazılı muhalefet şerhi koymamış olan üye, kurultayda rapor üzerine konuşamaz.

(6) **Komisyonların görüşmelerine, komisyon üyesi olmayan kurultay üyeleri de katılabilir; söz alabilir ve önerilerde bulunabilir; ancak oy kullanamazlar.**

MADDE GEREKÇESİ:

Kurultay Hazırlık ve Kurultay komisyonlarına Parti Meclisi tarafından seçilecek üçer temsilcinin de katılımı sağlanarak karar mekanizmasının daha etkin ve demokratik bir şekilde oluşması hedeflenmektedir.

Ayrıca tüzük değişiklik önerilerine ilişkin Siyasi Partiler yasasının 14. Maddesi daha açık bir şekilde ilgili fıkraya eklenmiştir.

KURULTAYDA SEÇİMLER

Madde- 51

(1) Seçimlere geçilmeden önce adaylar saptanır. Aday olmayanlar seçilemez.

(2) Genel Başkan adayı olmak için üye tam sayısının en az yüzde **5'inin** yazılı önerisi gerekir. Mevcut Genel Başkan'ın başvurusu yeterlidir, delege imzası aranmaz. **Birden çok adaya imza verilebilir.**

(3) **Genel Başkan, Parti Meclisi, Yüksek Disiplin Kurulu ve Bilim, Kültür, Sanat Platformu seçimleri eşzamanlı yapılır.**

(4) **Kurultayda organ seçimlerinde kural, tek ve ortak listedir.**

Çarşaf liste, tüm adayların yer aldığı tek ve ortak listedir. Çarşaf listede adaylar, kurultay başkanlık kurulunca çekilen kurada belirlenen harften

başlamak üzere, soyadı esasına göre sıralanır. Oylama, seçilecek sayıda adayın adının yanına işaret konularak yapılır. Genel başkan adayının tek olması halinde genel başkan için işarete gerek yoktur. Oy pusulasında, fazla ya da seçilecek üye sayısının yüzde doksanından az işaretlenmiş bölüm geçersizdir. Adayların aldıkları oy sırasına göre genel sıralama yapılarak asıl ve yedek üyeler belirlenir. En çok oy alanlar asıl, ondan sonra gelenler yedek üye seçilmiş olur. Eşit oy alanlar arasında adçekme yoluyla sıra saptanır. Seçilenlerin saptanmasında cinsiyet ve gençlik kotasına uyulur.

(5) Çarşaf listede; organlar ayrı ayrı yer alır. Listeler başkanlık kurulunca kesinleştirilir, seçim kurulunca mühürlenerek oy pusulasına dönüştürülür.

(6) Parti Meclisinin sekiz (8) asıl üyesi Genel Başkan **adaylarınınca bilim, kültür ve sanat alanlarında başarılarıyla tanınan ve partiye katkıda bulunacak kişiler arasından ilgili yatay örgütlerin ve platformların görüşleri alınarak önerdikleri on ikişer (12) kişi** arasından Kurultayca seçilir; yedek üye seçilmez, cinsiyet kotası bu üyelikler için de uygulanır. Bu seçim için ayrı oy pusulası kullanılır. **Milletvekilliği yapmış ve yapıyor olan kişiler bilim, kültür, sanat alanından Parti Meclisi'ne aday gösterilemez.**

(7) Seçimlerde üye tam sayısının beşte birinden az oy alanlar, kota kapsamındakiler dahil, asıl ve yedek üyeliğe seçilmiş sayılmazlar.

(8) Kurultay ile ilgili diğer tüm hususlar yönetmelikle düzenlenir.

MADDE GEREKÇESİ:

Yapılan bu düzenlemeyle kurultayda demokratik yarışın önündeki, yüzde 10 imza barajı, makul bir seviyeye (yüzde 5'e) indirilerek seçimlerin daha geniş bir katılımı ile yapılması amaçlanmıştır. Mevcut Genel Başkan'ın kurultayda aday olabilmek için il başkanları ve kurultay delegelerinden imza toplamak durumunda olmasının ve bunun delegeler ve örgütler üzerinde yarattığı baskının ortadan kaldırılması için kurultay başkanlık divanına başvuru yapması yeterli kabul edilerek mükerrer imza, ya da imza baskısı gibi söylentilerle partinin yıpratılmasının önüne geçmek amaçlanmıştır. Seçimlerin eş zamanlı yapılmasıyla kurultay delegelerinin iradesinin özgürce ortaya çıkması ve katılımcı olması amaçlanmıştır.

DANIŞMA KURULLARI

Madde-52

(1) Partinin genel politikası açısından sosyal, ekonomik, kültürel, siyasal konularda ve bölge ihtiyaçları üzerinde, karar organlarının politika oluşturmasını kolaylaştırmak ve parti çalışmalarını geliştirmek üzere ilçelerde "İlçe Danışma Kurulu" ve illerde "İl Danışma Kurulu" toplanır.

(2) Danışma Kurulları üç ayda bir il ve ilçe başkanlarının başkanlığında toplanır. İl danışma kurulları Merkez Yönetim Kurulu'nun, ilçe danışma kurulları il yönetim kurullarının bilgisi dâhilinde toplanır.

(3) Yerel ve genel seçimlerden sonra en geç 30 gün içerisinde ilçe danışma, 45 gün içerisinde il danışma kurulları toplanır, seçim sonuçlarını değerlendirir ve raporlar.

(4) Bu kurulların oluşumu, çalışma esasları, görevleri ve diğer hususlar yönetmelik ile düzenlenir.

İL BAŞKANLARI TOPLANTISI

Madde-53

(1) En geç üç ayda bir Genel Başkanın davetiyle il başkanları toplantısı yapılır. Toplantının gündemini Genel Başkan belirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

PARTİ ADAYLARININ SAPTANMASI**TBMM ÜYELİĞİ İÇİN ADAYLARIN
SAPTANMASI****Madde- 54**

(1) TBMM üyeliği için adayların belirlenmesinde yöntemler, önseçim, aday yoklaması ve merkez yoklamasıdır. Önseçim ve aday yoklaması, öncelikli yöntemlerdir.

(2) Önseçim, üye kütüğünde kayıtlı üyelerin katılımı ile yapılır. Aday yoklaması, Partide belli görevlere seçilmiş olan delegelerin katılımı ile yapılır. Önseçim veya aday yoklaması yargı yönetimi ve denetiminde yapılır. Merkez yoklamasında adaylar Parti Meclisince saptanır.

(3) **Siyasi Partiler Kanununun 37'nci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen, TBMM üye tam sayısının yüzde 5'i oranındaki merkez adayları haricinde tüm TBMM üye adayları önseçimle belirlenir. Partinin son genel seçimlerde yüzde ondan az oy aldığı seçim çevrelerinden gösterilen toplam milletvekili aday sayısı bu orana göre hesaplanan yüzde 5'lik milletvekili sayısına dâhil değildir. Partinin son genel seçimlerde yüzde 10'dan az oy aldığı seçim çevrelerinde hangi yöntemle aday belirleneceğine Parti Meclisi karar verir. Merkez adaylarının ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını Parti Meclisi belirler. Bir kişi iki dönem üst üste merkez adayı gösterilemez. Ancak bu kural, bir yıldan fazla olmamak kaydıyla son seçimin yapıldığı tarihi izleyen 1 Ekim günü başlayacak yasama yılı tamamlanmadan seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde uygulanmaz. Bir yıldan fazla olmamak kaydıyla son seçimin yapıldığı tarihi izleyen 1 Ekim günü başlayacak yasama yılı tamamlanmadan seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde Parti Meclisi istediği yöntemle aday saptayabilir.**

(4) Önseçim veya aday yoklamasına katılanlar, merkez adaylığı için başvuramazlar.

(5) Parti Meclisi, adayları belirlerken kadınların, gençlerin ve engellilerin TBMM'de temsiline özen gösterir.

(6) Aday belirlenmesinde merkez yoklaması yapılmasına karar verilen yerlerde, eğilim yoklaması yöntemleri kullanılabilir.

(7) Aday olmak isteyen il ve ilçe başkanları ile yönetim kurulu üyeleri yasal süreler içinde görevlerinden istifa etmek zorundadır.

MADDE GEREKÇESİ:

Taslak tüzükte TBMM üyeliği için aday belirlenmesi yöntemi fiili olarak Genel Merkez'e toplam milletvekili sayısının yarısı civarında milletvekili adayını belirleme olanağı sağlamaktadır. Parlamentonun mevcut oluşumunda seçilmiş milletvekili sayısını ve bölgesini temel alırsak bu düzenleme ile tüm milletvekillerinin Genel Merkez tarafından belirlenmesi imkânı ortaya çıkmaktadır. Merkezden aday belirlenmesi genellikle partinin ihtiyaç duyduğu bürokratların, uzmanların partiye kazandırılması gibi gerekçelere dayandırılmaktadır. Oysa yeni anayasal sistemde hükümet Cumhurbaşkanlığı nezdinde kurulacak olup parlamentoda salt yasama faaliyeti öngörülmektedir. Bakanlar aynı zamanda milletvekili olamamaktadır. Bu durumda merkez adaylığı/kontenjan ihtiyacı azalmaktadır. Ayrıca 2019'a giderken örgütlerin en üst motivasyonla seçim süreçlerine dahil olması zaruridir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda taslakta öngörülen merkezden aday gösterme oranının yasadaki yüzde 5'le sınırlandırılması öngörülerek önseçim yöntemi güçlendirilmiş, partililerin aday tespitinde üyelikten gelen haklarını kullanmaları ve örgütsel motivasyonun artırılması amaçlanmıştır.

TBMM ÜYELİĞİ İÇİN ADAYLIK ÖNKOŞULLARI VE İNCELEME

Madde- 55

(1) TBMM üyeliğine adaylık için başvuranlar hakkında Merkez Yönetim Kurulu ön inceleme yapar ve Parti Meclisinin onayına sunar. Parti Meclisinin istemi reddetmesi halinde durum başvuru sahibine bildirilir.

(2) Partiye üye olmadan aday olabilme Parti Meclisinin kararına bağlıdır. **Parti üyesi olmayanların adaylık başvuruları, ilgili il ve ilçe yönetim kurullarının görüşleri de alınarak incelenir.**

CUMHURBAŞKANI ADAYININ SAPTANMASI

Madde-56

(1) Cumhurbaşkanı adayı önseçim, aday yoklaması, merkez yoklaması yöntemlerinden biriyle belirlenir. Hangi yöntemin uygulanacağına Parti Meclisi karar verir.

(2) Önseçim, üye kütüğünde kayıtlı üyelerin katılımıyla yapılır. Aday yoklaması, **genişletilmiş Küçük Kurultay üyelerinin katılımı ile yapılır. Genişletilmiş Küçük Kurultay'a katılacak diğer üyelerin nitelikleri yönetmelikte belirlenir.**

(3) Yöntemlerin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE GEREKÇESİ:

Taslakta yer alan seçmen yoklaması yöntemini, pratik olmaması, uygulanma safhasında manipülasyonlara açık olması gibi nedenlerle gerçekçi bir yöntem olarak değerlendirmedüğimizden bu yöntemin tüzük taslak metninden çıkarılmasını öneriyoruz. Cumhurbaşkanı adayının belirlenmesi aşamasında oluşacak siyasal atmosfer doğrultusunda Küçük Kurultayımıza katılacak diğer üyelerin niteliklerinin tespiti noktasında yönetmelik hazırlama ve bunu onaylama yetkisi olan Parti Meclisine inisiyatif verilmek istemiştir.

YEREL SEÇİMLERDE ADAYLARIN SAPTANMASI

Madde-57

(1) **Her kademedeki belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ve il genel meclisi üyeliği seçimlerinde, parti adayları önseçimle**

belirlenir. Ancak Parti Meclisi, seçim çevrelerinin özelliklerini göz önünde bulundurarak Merkez Yoklaması, Aday Yoklaması ve diğer aday belirleme ve karar destek yöntemlerinin de uygulanmasına karar verebilir.

(2) Önseçim, üye kütüğünde kayıtlı üyelerin katılımı ile yapılır. Aday yoklaması, **nitelikleri yönetmelikte belirlenen parti üyelerinin katılımı ile yapılır.** Önseçim veya aday yoklaması yargı yönetimi ve denetiminde yapılır.

(3) Merkez yoklamasında adaylar Parti Meclisince saptanır. Parti Meclisi bu yetkisini ilçe seçimleri için il yönetim kurullarına, belde seçimleri için ilçe yönetim kurullarına devredebilir.

(4) **Belediye meclis üyelerinin belirlenmesinde kotalara riayet edilir, uzmanlık gerektiren alanlarda demokratik kitle örgütlerinin, yatay örgütlenmelerin ve ilgili meslek odalarının önerileri dikkate alınır.**

(5) Yerel seçimlerde aday olmak isteyen il ve ilçe başkanları ile yönetim kurulu üyeleri yasal süreler içinde görevlerinden istifa etmek zorundadır.

MADDE GEREKÇESİ:

Her kademedeki belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ve il genel meclisi üyesi adaylarının belirlenmesinde parti örgütünün etkili olması anlayışı gereği ön seçim ana yöntem olarak belirlenmiştir. Bazı seçim çevrelerinde ilgili seçim çevresinin yapısı, sosyolojik gerçekleri sebebiyle ve diğer partilerin belirleyeceği adayların özelliklerine göre Parti Meclisine Merkez Yoklaması, Aday Yoklaması ve diğer aday belirleme ve karar destek yöntemlerinin de uygulanabilmesine olanak sağlanmıştır.

KOTALAR

Madde-58

(1) Merkez yoklaması yoluyla saptanacak milletvekili, il genel meclisi ve belediye meclisi adaylıklarında, parti meclisi seçiminde, il ve ilçe yönetim kurullarının seçiminde, il kongre delegeleri ve kurultay

delegeleri seçimlerinde yüzde **elli (%50)** cinsiyet ve yüzde yirmi (%20) gençlik kotası **fermuar yöntemiyle** uygulanır. **Milletvekillerinin ve belediye meclis adaylarının belirlenmesinde engelliler için yüzde iki (%2) kota uygulanır.** Bu özelliklerde yeter sayıda aday çıkmazsa katılan adaylarla tespit ve seçim yapılır.

(2) **Gençlik kotası ayrı sıralanır, kendi içinde yüzde 50 cinsiyet kotası uygulanır.**

(3) **Milletvekili adaylarının belirlenmesinde yurt dışı birliklerinin temsiline özen gösterilir.**

(4) Kotaların uygulanmasına ilişkin yöntem ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

MADDE GEREKÇESİ:

Kadınlara seçme ve seçilme hakkına kavuşmasını Avrupa'nın bir çok ülkesinden önce yaşama geçirmiş partimizin mevcut tüzüğünde ve hazırlanan tüzük taslağında öngörülen cinsiyet kotasının içinde bulunduğumuz çağın koşullarında eşit temsili sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Engelli yurttaşlarımızın da mecliste temsiline olanak sağlamak ve eşit temsili hayata geçirmek için yüzde iki engelli ve yüzde elli cinsiyet kotasının hayata geçirilmesi amaçlanmıştır. Fermuar uygulaması ile kotaların sadece adaylıkta değil, seçim sonucunda da adil temsili sağlaması amaçlanmaktadır. Yurtdışında yaşayan yurttaşlarımızın 3 milyona yakını seçmendir. Bu yurttaşlarımızın TBMM'de temsilinin sağlanması amaçlanmaktadır.

ADAY SAPTAMA YÖNETMELİĞİ

MADDE-59

(1) Aday saptamaya ilişkin diğer tüm hususlar yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM

PARTİ GRUPLARI

TBMM GRUBU

Madde-60

(1) Partili milletvekilleri TBMM Grubu'nu oluşturur,

(2) TBMM Grubu Partinin programı, seçim bildirgesi, kurultay kararları ve Parti Meclisince belirlenen politikalar doğrultusunda yasama organında gerekli çalışmaları yürütür.

TBMM GRUBUNUN YÖNETİM İLKELERİ

Madde-61

(1) Genel Başkan, TBMM üyesi ise TBMM Grubunun ve grup yönetim kurulunun başkanıdır; değilse grup başkanı grup üyeleri arasından iç yönetmelikte gösterilen yöntemle seçilir.

(2) TBMM Grubu grup iç yönetmeliğinde belirlenen şekilde başkanvekilleri, grup yönetim kurulu ve grup disiplin kurulunu belirler.

(3) Grup başkanvekilleri, grubun yasama çalışmalarının yürütülmesinde Genel Başkanın yardımcısıdır ve görevlendirildiği konularda vekilidirler.

(4) Yasama girişimlerinin düzenli biçimde yürütülmesi ve meclis çalışmalarında disiplinin sağlanması, grup yönetim kurulunun görevidir.

(5) Genel Başkan tarafından görevlendirilen Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, grup yönetim kurulu toplantılarına katılabilir, önerilerde bulunabilirler ancak oy kullanamazlar.

TBMM GRUBU ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

Madde-62

(1) Yasama çalışmalarında Partinin ilkelerine, Tüzük ve Programına, Seçim Bildirgesine, Kurultay ve Parti Meclisi kararlarına, grup genel kurulu ve grup yönetim kurulu kararlarına uymakla yükümlüdürler.

(2) Grup toplantısına ve grup kararlarına katılmamış olmak, alınan kararlara uyma yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(3) TBMM üyelerinin grup ödentilerinin miktarı ve böylece sağlanan gelirin, Grup ve Genel Merkez çalışmaları için hangi oranda paylaşılacağı, TBMM Grubunca karara bağlanır.

(4) TBMM Grubuna ilişkin diğer tüm hususlar "TBMM Grup İç Yönetmeliği" ile düzenlenir.

BELEDİYE VE İL GENEL MECLİS GRUPLARI

Madde-63

(1) Belediye ve il genel meclislerindeki partili üyeler bir grup oluştururlar. Partili belediye başkanı, Belediye meclisindeki parti grubunun doğal üyesidir.

(2) İl başkanı il genel meclisi, büyükşehir veya il belediye meclisi parti gruplarının; ilçe başkanı ilçe çevresindeki belediye meclisi parti gruplarının **başkanıdır. Bunların oy hakları vardır.**

(3) Merkez ilçe başkanları il belediye meclisi parti gruplarına üye olarak katılırlar, grup başkan yardımcısı olarak görev yaparlar.

(4) Grup üyeleri partinin ilkelerine, Tüzük ve Programına, seçim bildirgesine, Kurultayın ve kendi kongreleri ile grupların kararlarına uymakla yükümlüdürler.

(5) Belediye başkanlarının yürütmeyle konusunda bağlayıcı grup kararı alınamaz.

(6) Partili belediye başkanları ile belediye ve il genel meclisi üyelerinin grup aidatları ve böylece sağlanan gelirin grup ve parti çalışmaları için hangi oranda paylaşılacağı, ilgili il ya da ilçe yönetim kurulu ile grup

yönetim kurulunun yapacağı ortak toplantıda karara bağlanır.

(7) Belediye ve il genel meclisi parti gruplarının çalışma usulleri yönetmelikle düzenlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

DİSİPLİN İŞLEMLERİ**DİSİPLİN KURULLARININ GÖREVLERİ****Madde – 64**

(1) Parti suçlarını cezalandırma görevi ve yetkisi disiplin kurullarınındır kurullarına aittir.

(2) Parti suçlarının yargı organlarının görev alanına girmesi, disiplin kurullarının görev yapmasına engel olmaz.

YETKİ**Madde - 65**

(1) Parti Meclisi üyelerinin, Yüksek Disiplin Kurulu Başkan ve üyelerinin, TBMM üyelerinin ve partili büyükşehir belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri Parti Meclisi'nin istemi üzerine Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(2) İl başkanları, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkan ve üyeleri, il ve ilçe belediye başkanlarının parti suçu oluşturan eylemleri Merkez Yönetim Kurulunun istemi üzerine Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(3) Yukarıda sayılanlar dışındaki üyelerin ve görevlilerin parti suçu oluşturan eylemleri il yönetim kurulunun istemi üzerine il disiplin kurulunca karara bağlanır.

(4) Partili TBMM üyelerinin grup disiplinine, iç yönetmeliğe, bağlayıcı grup kararlarına aykırı ya da göreviyle bağdaşmayan eylemlerinden doğan parti suçları Grup Yönetim Kurulunun istemi üzerine Grup Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(5) İvedi durumlarda Merkez Yönetim Kurulu, il yönetim kurullarının tedbirli olarak görevden uzaklaştırma yetkilerini de kullanarak bir üyeyi

yetkili disiplin kuruluna sevk edebilir.

(6) İl yönetim kurulları, ilçelerden gelen dosyalar ve üyelerden gelen şikayetlerle ilgili olarak başvuru tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde bir karar verir. Bu süre içerisinde karar verilmemesi halinde talep reddedilmiş sayılır. Bu durumda, ilçe yönetim kurulu ya da şikayetçi 7 gün içerisinde Merkez Yönetim Kuruluna itiraz edebilir.

TEDBİR

Madde - 66

(1) Kesin çıkarma ve geçici çıkarma talebi ile disiplin kuruluna gönderen organ, tedbir niteliğinde olmak üzere üyeyi görevden uzaklaştırabilir. Bu durumda dosya üç gün içinde görevli disiplin kuruluna gönderilir ve bu süre içinde karar ilgiliye tebliğe çıkarılır.

(2) Tedbir niteliğinde görevden uzaklaştırılanlar, tedbirin kaldırılması talebi ile görevli disiplin kuruluna tebliğ tarihinden itibaren üç gün içinde başvurabilir. Bu talep yedi gün içinde karara bağlanır.

(3) İl disiplin kurullarının tedbirle ilgili kararlarına karşı Yüksek Disiplin Kuruluna üç gün içinde itiraz edilebilir. Yüksek Disiplin Kurulu, tedbire itirazla ilgili başvuruları, kendisine ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde karara bağlar.

(4) Haklarında tedbir kararı olan üyeler, üyelikten doğan haklarını kullanamazlar. Tedbir nedeniyle görevinden uzaklaştırılan üyenin hakkındaki hüküm kesinleşinceye kadar, yerine yedek üye çağırılmaz.

Taslakta her disiplin kurulu ayrı madde de düzenlenmiştir.

İL DİSİPLİN KURULU

Madde - 67

(1) İl kongresince seçilen dokuz (9) asil ve beş (5) yedek üyeden oluşur. Nüfusu 500.000'i aşan illerde aday bulunması halinde asil üyelerin en az dördünün, yedek üyelerin en az ikisinin hukukçu olması gerekir.

(2) İl disiplin kurulu üyeleri, seçim sonuçlarının açıklanmasından

itibaren bir hafta içinde il başkanının çağrısı ile en yaşlı üyenin başkanlığında üçte iki çoğunlukla toplanır. Gizli oyla bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter üye seçer.

(3) İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa, kurul bir hafta sonra aynı gün ve yerde, aynı gündemle kendiliğinden toplanır.

(4) İkinci toplantıda da üçte iki çoğunluğun sağlanamaması halinde il disiplin kurulu kendiliğinden düşmüş sayılır. Bu durumda ilk kongreye kadar görev yapmak üzere Parti Meclisi tarafından yedekleriyle birlikte yeni kurul seçilir.

(5) İl disiplin kurulları, en az ayda bir kez daha önce kurulca saptanan gün ve yerde kendiliğinden toplanır.

(6) İl Disiplin Kurulunun üst üste üç olağan toplantısını ya da bir takvim yılı içerisinde toplam altı olağan toplantısını yapmaması halinde; il yönetim kurulunun başvurusu üzerine Parti Meclisi, il disiplin kurulunun düştüğünün tespitine karar verebilir. Bu durumda ilk kongreye kadar görev yapmak üzere Parti Meclisi tarafından yedekleriyle birlikte yeni kurul seçilir.

TBMM GRUP DİSİPLİN KURULU

Madde - 68

(1) Grup Genel kurulunca seçilen ve sayıları Grup İç Yönetmeliğinde belirlenen üyelerden oluşur. Çalışma usulleri ve diğer hususlar Grup İç Yönetmeliğiyle belirlenir.

YÜKSEK DİSİPLİN KURULU

Madde - 69

(1) Kurultayca seçilen on beş (15) asıl ve sekiz (8) yedek üyeden oluşur. Asıl üyelerin en az dördünün sekizinin (8), yedek üyelerin en az ikisinin dördünün (4) hukukçu olması gerekir. Hukukçu kotası öncelikli olarak uygulanır.

(2) Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri seçim sonuçlarının açıklanmasından

itibaren bir hafta içinde Genel Başkanın çağrısı ile en yaşlı üyenin başkanlığında toplanır. Üçte iki çoğunluğun bulunması halinde gizli oyla kendi aralarında bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter üye seçerler.

(3) İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa kurul, bir hafta sonra aynı gün ve yerde, aynı gündemle toplanır. Bu toplantıda da yeterli çoğunluk sağlanamazsa Kurul kendiliğinden düşmüş sayılır. Düşme tarihinden 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanarak yeni kurul seçilir. Kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçimi yapılır.

(4) Yüksek Disiplin Kurulu, en az ayda bir kez daha önce kurulca saptanan gün ve yerde kendiliğinden toplanır. Üst üste üç olağan toplantısını ya da bir takvim yılı içerisinde toplam altı olağan toplantısını yapmaması halinde; Merkez Yönetim Kurulunun başvurusu üzerine Parti Meclisi, Yüksek Disiplin Kurulunun düştüğünün tespitine karar verebilir. Bu durumda, yeni kurulun seçimi için düşme tarihinden 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Bu kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçilir.

PARTİ SUÇLARI

Madde- 70

(1) Kesin çıkarma cezası gerektiren parti suçları;

a) Programa, Tüzük kurallarına, kurultay, yetkili organ ve grup kararlarına aykırı davranmak,

b) Partide aldıkları görev ve sorumlulukla ve üyelikle bağdaşmayan tutum ve davranışlarda bulunmak,

c) Parti kayıt ve defterlerini gizlemek, tahrif etmek, görevi devir sırasında bunları teslim etmemek,

d) Partinin temel ilkelerine aykırı siyasal çalışmalara ve eylemlere katkıda bulunmak,

e) Parti adaylarına karşı veya başka parti adaylarından yana açık veya gizli çalışmak,

f) Kurultay, kongre, grup ve meclis işlemlerinin, seçim çalışmalarının

yasa, Tüzük ve yönetmelik kurallarına uygun olmasını engellemek, bozmak, bozdurmak amacı ile yetkili organlara ve kişilere karşı Tüzüğe uygun itirazlar dışında her türlü engelleyici davranışta bulunmak,

g) Partiye üye yazımı ve temsille ilgili kuralları çiğnemek, parti içi seçimlere hile karıştırmak,

h) Parti çalışmalarında, özellikle kurultay ve kongrelerde üyelere ve görevlilere eylemli saldırıda bulunmak, çalışmayı engellemek veya önlemek.

i) Partiye ait ya da parti çalışmalarına özgülenmiş ekonomik değerleri zimmete geçirmek.

j) Üye yazımlarında; başkası adına üye başvuru belgesi düzenleyenler, başkasının imzasını taklit edenler, gerçek dışı beyanda bulunanlar, sahte belge düzenleyenler, üyelerin kayıtlarını silenler, üyeleri ayrılmış gösterenler, üyelik işlemlerini geciktirenler, Üyelik Yönetmeliği'ne aykırı davrananlar kesin çıkarma cezasıyla cezalandırılırlar.

(2) Geçici çıkarma cezası verilecek parti suçları;

a) Gerçeğe aykırı olarak Partide kendisine belli görevler verilmiş gibi davranmak ve çalışmak,

b) Parti içinde ve toplumda her türlü ayrımcılık yapmak, bu doğrultuda açıklamalarda bulunmak,

c) Gizli yapılması kararlaştırılan toplantılardaki konuşmaları açıklamak,

d) Parti çalışmalarında üyelere eylemli saldırıda bulunmak, Parti düzenini bozmak, çalışmalarını aksatmak,

(3) Kınama cezası verilecek parti suçları;

a) Parti yararlarını zedeleyici yayın ve propaganda yapmak,

b) Parti görevlilerini küçültücü sözler söylemek, Parti çalışmalarını zorlaştırıcı eylem ve davranışlarda bulunmak,

c) Partili üyeler ve yöneticiler hakkında bilerek ve isteyerek aslı olmayan söylentiler çıkarmak, bunları yaymak.

d) Geçerli özürlü olmaksızın seçimlerde oy kullanmamak,

e) Disiplin Kurullarının incelemelerini zorlaştırmak, Yüksek Disiplin Kurulunun görevleriyle ilgili taleplerini belirtilen süre içerisinde yerine getirmemek,

f) Partiye ait ya da Parti çalışmalarına özgülenmiş ekonomik değerleri usulsüzce kullanmak,

g) Kurultayda, kongrelerde ve danışma kurullarında disiplin kurullarına gönderme işlemleri ile disiplin kurullarının kararları üzerinde görüşme yapmak, karar almak.

(4) Uyarma Cezası Verilecek Parti Suçları;

a) Partililerin kişilikleri ile uğraşmak, Parti üyeleri hakkında küçük düşürücü sözler söylemek, sövmek,

b) Parti binalarına ve mallarına zarar vermek,

c) Tutulması gereken defterleri usulüne uygun olarak tutmamak.

(5) Yukarıda yazılı olan tutum, davranış ve eylemler ile bunların yapılmasını desteklemek, kolaylaştırmak ve övmek parti suçudur.

MADDE GEREKÇESİ:

Partinin ve partililerin en çok tartıştığı konularından birisi üye yazımı ve üye kütüklerine ilişkin manipülasyon iddialarıdır. Bunun önüne geçebilmek için bu süreçteki usulsüz davranışların açıkça parti suçu olarak tanımlanması amaçlanmıştır.

DİSİPLİN CEZALARI

Madde-71

(1) Disiplin cezaları uyarma, kınama, geçici çıkarma ve kesin çıkarmadır.

(2) Uyarma, yazılı olarak dikkat çekmektir. Kınama, yazılı olarak kusur bildirmektir. Geçici çıkarma, üyenin Partiden bir yıldan iki yıla kadar ilişkisinin kesilmesidir. Kesin çıkarma, üyenin süresiz olarak Parti ile ilişkisinin kesilmesidir.

(3) Kınama cezası alanlar bir (1) yıl süre ile parti organlarına

seçilemezler, seçilmiş iseler görevden alınırlar.

(4) Geçici çıkarma cezası alanlar, bu süre içinde parti üyelerine tanınan hakları kullanamazlar ve cezalarının tamamlanmasından itibaren altı (6) ay süre ile parti organlarına seçilemezler. Geçici çıkarma cezasının uygulanması sırasında kişinin, Parti Programına, Tüzüğüne ve yetkili organların bağlayıcı kararlarına uyma yükümlülüğü devam eder.

(5) Disiplin kurulları; tedbirli olarak disipline sevk edilenler yönünden tedbir kararının verildiği ve varsa kaldırıldığı tarihi kararda belirtir.

(6) Disipline sevk işlemini gerçekleştiren organ, suçlama konusu fiili ve uygulanmasını istediği cezayı açıkça belirtir. Disiplin kurulu, isnat edilen fiil ile bağlı, hukuki nitelendirme ve uygulanması istenen ceza hükmüyle ise bağlı değildir.

(7) Disiplin cezası alanlardan, aynı parti suçunu yineleyenlere, bir üst ceza verilir.

(8) Disiplin suçunun, basın yayın organları ya da sosyal medya araçlarıyla işlenmesi halinde fiilin ağırlığına göre bir üst cezayı gerektiren hüküm uygulanabilir.

(9) Parti suçu olarak nitelendirilen eylemin, hafifletici nitelikte koşulların bulunması ve etkin pişmanlığın varlığı halinde eylemin gerektirdiği ceza yerine bir alt cezayı gerektiren hüküm uygulanabilir.

KARARLAR VE İTİRAZ

Madde-72

(1) Kendilerine gönderilen dosyaları il disiplin kurulları İki (2) ay, Yüksek Disiplin Kurulu (4) ay içinde karara bağlarlar.

(2) Disiplin kurulları, öngörülen süre içinde sonuçlandıramayacak disiplin dosyası yönünden gerekçesini belirterek Parti Meclisinden ek süre isteyebilirler. Verilecek ek süre bir aydan uzun olamaz. Bu süreler içinde karar verilmemesi halinde disiplin soruşturması düşer.

(3) Yüksek Disiplin Kurulu ve Grup Disiplin Kurulu kararları kesindir.

(4) İl Disiplin Kurulu kararlarına karşı kararın tebliğinden itibaren on

(10) gün içinde; disipline sevk edilen, eylemden zarar gören, il yönetim kurulu ve soruşturmanın ilçe yönetim kurulu talebiyle başlatılması halinde ilçe yönetim kurulu, Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edebilir.

DİSİPLİN KURULLARINA İLİŞKİN ORTAK İLKELER VE KURALLAR

Madde-73

(1) Disiplin cezası alan üye, bağışlanmış olsa dahi cezanın kesinleşme tarihinden itibaren dört (4) yıl içerisinde disiplin kurulu üyeliğine aday olamaz. Disiplin kurulu üyesiyken disiplin cezası alan üyenin disiplin kurulu üyeliği, kararın kesinleşmesi ile birlikte sona erer.

(2) Mazeretsiz olarak üst üste üç olağan toplantıya katılmayan üyenin disiplin kurulu üyeliği düşer. Üyeliğin düştüğünü tespit eden disiplin kurulu kararına karşı beş (5) gün içinde itiraz edilebilir. İtiraz makamı il disiplin kurulu üyeleri yönünden Yüksek Disiplin Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri yönünden Parti Meclisi, Grup Disiplin Kurulu üyeleri yönünden Grup Genel Kuruludur. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

(3) Disiplin kurulları üyeliklerinde boşalma olması durumunda, yedek üyeler sıra ile çağırılır. Yüksek Disiplin Kurulu ve Grup Disiplin Kurulu üyeliği için Genel Başkan, İl Disiplin Kurulu için il başkanı yedekleri görevle çağırır.

(4) Yedek üyelerin tamamının çağrılmasından sonra üye sayısı toplantı yeter sayısının altında kalmışsa, disiplin kurulu yedekleriyle birlikte düşmüş sayılır. Yeni il disiplin kurulu Parti Meclisince seçilir. Yüksek Disiplin Kurulunun düşmüş sayılması halinde; yeni kurulun seçimi için düşme tarihinden itibaren 45 gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Bu kurultayda sadece Yüksek Disiplin Kurulu seçilir. Grup Disiplin Kurulu için yeni seçim TBMM Grubunca yapılır.

(5) Siyasi Partiler Kanunu'nun 102. maddesinin 2. bendi uyarınca, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Partiden kesin olarak çıkarılmasını

istediği üye, Merkez Yönetim Kurulunca gecikmeksizin Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilir. Yüksek Disiplin Kurulu, gecikmeksizin toplanarak, konuyu öncelikle görüşür ve (7) gün içinde karar bağlar. Üye, kurulun konuyu ele aldığı ilk toplantıda, yazılı veya sözlü olarak savunma yapabilir.

(6) Disiplin kurullarına sevk edilen partili, yazılı veya sözlü savunma hakkına sahiptir. Savunma için süre çağrı belgesinin tebliğinden itibaren on beş gündür. Seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça veya yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre yedi gündür. Savunma süresini geçirenler, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar.

(7) Disiplin Kurulları, üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve katılanların çoğunluğu ile karar verir. Kesin çıkarma cezası üye tamsayısının çoğunluğu ile alınır. Disiplin Kurulları gerekli durumlarda tanık dinleyebileceği gibi gerekli bulunduğu her türlü belge ve bilgiyi ilgili yerlerden talep edebilir.

(8) Disiplin cezasını gerektiren eylemin gerçekleştirildiği tarihten itibaren iki (2) yıl içinde disipline sevk kararı verilmemesi halinde, ilgili hakkında disiplin kovuşturması yapılamaz.

(9) Disiplin Kurulu kararları, kesinleştiği tarihten itibaren uygulanır. Tedbirli geçen süreler, cezaya bağlı sürelerden düşülür.

(10) Kesinleşen disiplin kurulu kararları, tüm parti organlarınınca derhal olduğu gibi ve süresince uygulanır.

(11) Disiplin Kurulu üyeleri ile Parti arasında bir hizmet bağı kurulamaz, kendilerine Partiden hiç bir gelir sağlanamaz.

(12) Kurultayda, kongrelerde ve danışma kurullarında disiplin kurullarına gönderme işlemleri ile disiplin kurullarının kararları üzerinde görüşme yapılamaz, karar alınamaz.

(13) Disiplin kovuşturması işlemlerindeki tebligatlar, üyenin Parti Kütüğünde yazılı adresine yapılır. Bu adrese yapılan tebligat geçerli tebligat olarak kabul edilir.

(14) Örgüt birimleri, disiplin kurullarının incelemelerini kolaylaştırmak ve isteklerini sürelerinde yanıtlamak zorundadırlar.

(15) Üyenin, hakkındaki disiplin soruşturması devam ederken Parti

üyeliğinden istifa etmesi halinde disiplin soruşturması durdurulur. İstifa eden üyenin yeniden üyelik başvurusunda bulunması halinde hakkındaki soruşturma kaldığı yerden devam eder. Ancak üye hakkındaki disiplin soruşturması kesin hükme bağlanıncaya kadar parti içi seçme ve seçilme haklarını kullanamaz.

BAĞIŞLAMA

Madde-74

(1) Kesinleşen cezaları bağışlama yetkisi Parti Meclisindedir.

(2) Parti Meclisi bağışlama yetkisini ceza alanın yazılı isteği üzerine ve disiplin kuruluna gönderen örgüt biriminin görüşünü alarak kullanır.

(3) Merkez Yönetim Kurulu bağışlama isteyen yazılı başvurusu üzerine, isteği disiplin kuruluna gönderen örgüt biriminin görüşünü de alarak, disiplin dosyası ile birlikte Parti Meclisine sunar. Gönderen organın Parti Meclisi olması halinde, **konu doğrudan Parti Meclisi'nde görüşülür ve oylanır.**

(4) Parti Meclisi kararını gizli oyla verir.

YÖNETMELİK

Madde- 75

(1) Disiplin işlerine ilişkin **sair tüm hususlar** yönetmelikle düzenlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

GELİR KAYNAKLARI HARCAMALAR VE HESAP İŞLERİ

GELİR KAYNAKLARI

Madde- 76

(1) Partinin gelir kaynakları şunlardır:

a) Üyelik aidatı,

b) Partinin TBMM ve yerel yönetimler üyelerinden alınan grup ödentisi,

c) Adaylık için başvuranlardan alınan adaylık ödentisi,

d) Parti yayınlarının satış karşılıkları,

e) Parti bayrağı, flaması, rozeti ve benzeri tanıtma malzemesi satışlarından sağlanan gelirler,

f) Parti kimlik belgelerinden ve yenilenmesi nedeniyle alınan karşılıklar,

g) Parti lokallerinin işletilmesinden sağlanan gelirler,

h) Partice düzenlenen her türlü toplumsal girişim ve gösterilerden sağlanan gelirler,

i) Partinin malvarlığından sağlanan gelirler,

j) Siyasi Partiler Yasası'nda belirlenen miktarı aşmayacak bağışlar,

k) Siyasi Partiler Kanunu'nun 110. maddesi uyarınca partiye intikal edecek taşınır ve taşınmaz mallar ile doğmuş ve doğacak her türlü hak ve alacaklar.

l) Yasaya göre devletçe sağlanan gelirler.

(g) ve (i) bentlerinde yazılı olanlar dışındaki gelirler için vergi, resim ve harç ödenmez.(g) bendinde yazılı parti lokallerinin işletilmesinden elde edilen gelirler, ticari nitelik taşımayan işletme çalışmalarını sonucunda

sağlanmışsa, bu gelirler için de vergi, resim ve harç ödenmez.

(1) bendinde yazılı gelirlerden Partinin sahip olduğu ve ticari olarak işletilen basimevlerinin gelirleri ile taşınmaz mallardan sağlanan gelirler için vergi, resim ve harçlara ilişkin yasa hükümleri uygulanır.

(2) Yukarıda yazılı gelirler, partinin hangi örgüt yönetim birimince veya görevlisince sağlanmış olursa olsun, parti tüzel kişiliğindedir.

(3) Gelirler, partinin tüzel kişiliği adına ve makbuz karşılığında toplanır.

HARCAMALAR

Madde- 77

(1) Partinin yapacağı harcamalar, sözleşmeler ve girişeceği yükümlülükler, Genel Merkezde Parti tüzel kişiliği, illerde il yönetim kurulu, ilçelerde ilçe yönetim kurulu adına yapılır.

(2) İl ve ilçe yönetim kurullarının Parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapması ya da hüküm üstlenmesi Merkez Yönetim Kurulunun iznine bağlıdır. Önceden izin alınmadan girişilen hizmet sözleşmesi dahil her türlü sözleşme ve yükümlülüklerden dolayı Parti tüzel kişiliği sorumlu tutulamaz; Genel Başkana, genel başkan yardımcılara, genel sekretere ve Merkez Yönetim Kuruluna, Parti Meclisine veya Parti tüzel kişiliğine karşı kovuşturma yapılamaz. Bu durumlarda sorumluluk, sözleşmeyi yapan veya yükümlülük üstlenen kişiye ya da kişilere düşer.

(3) Harcamaları, bütçeye uygun olarak, genel merkezde idari ve mali işlerden sorumlu genel başkan yardımcısı, illerde ve ilçelerde sayman yapar. Bütçe dışı harcamalar, Merkez Yönetim Kurulunun ve ilgili yönetim kurullarının kararına bağlıdır.

YETKİ

Madde- 78

(1) Yükümlülüklere girişmek, bankalardan para çekmek, bir mal veya hak üzerinde tasarrufta bulunmak ya da bu konularda temsil yetkisi vermek için genel merkezde idari ve mali işlerden sorumlu genel başkan

yardımcısıyla genel sekreterin, il ve ilçelerde başkanla saymanın imzaları zorunludur.

(2) Harcamalara ilişkin hükümler saklıdır.

BÜTÇE

Madde- 79

(1) Genel Merkezin bütçesi, Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanır ve Parti Meclisinin onayı ile yürürlüğe girer.

(2) İl ve ilçelerin bütçeleri, yönetim kurullarınca hazırlanır ve üst yönetim biriminin onayı ile yürürlüğe girer.

(3) Örgüt birimlerinin oluşturduğu komisyonların ve çalışma gruplarının gelir ve giderleri, bağlı buldukları yönetim birimi bütçelerinde gösterilir.

(4) Hazine yardımının yüzde kırkı (% 40) il ve ilçe örgütlerine gönderilir. Genel merkezce il ve ilçelerin eğitim harcamaları için Tüzüğe göre ayrılması gereken miktar, yukarıdaki orana göre belirlenen miktara dâhildir.

(5) Hazine yardımının il ve ilçe örgütlerine dağıtımına, ödeme şekli ve zamanına ilişkin esaslar her dönemde Parti Meclisince belirlenir.

KESİN HESAP

Madde- 80

(1) Genel Merkezin kesin hesabı Kurultayca, il ve ilçe örgütlerinin kesin hesapları kendi kongrelerinde incelenir ve karara bağlanır.

HESAP YÖNETMELİĞİ

Madde- 81

(1) Parti hesapları bilanço esasına göre düzenlenir,

(2) Parti gelirlerinin toplanmasında ve harcamalarda uygulanacak

kurallar, bütçe ve kesin hesabın hazırlanması; gelir alındılarının ve tutulması zorunlu defterlerin biçimi, basımı ve dağıtımı, örgüt yönetim birimlerinin bu konudaki görevleri ve sorumlulukları, Siyasi Partiler Yasasının öngördüğü ilkelere ve kurallara uygun olarak düzenlenen “Hesap Yönetmeliği” ile belirlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

EĞİTİM, PROGRAM, TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER

PARTİ İÇİ EĞİTİM

Madde-82

(1) Parti içi eğitim, partinin sağlıklı yapılanması, üyelerin niteliklerinin geliştirilmesi ve parti çalışmalarının kalite, yeterlilik ve etkinlik kazanması için gereklidir. Tüzük ve Programdaki amaçlara ulaşılmasını, demokrasi kültürünün ve siyaset bilincinin gelişmesini sağlamak için bilgi ve üretkenlik temelinde üyeler ve yönetici kadrolar sürekli eğitilir. Bu eğitimden yararlanmak her Partilinin hakkıdır.

(2) Her üye temel siyasi eğitim programına katılır. Bu eğitimler ilçelerde muhtarlık çevresi gözetilerek il ve ilçe parti eğitimleri tarafından verilir.

(3) Parti içi eğitime katılma ve eğitimden yararlanma, Partide yükselmenin temel koşuludur.

(4) Parti içi eğitim, Genel Merkez, il ve ilçe düzeyinde programlanır. Eğitim konuları ve eğitim programları Genel Merkez tarafından saptanır. Gerek duyulduğunda il ve ilçelerdeki eğitim programları Genel Merkez tarafından görevlendirilen eğitimcilerle desteklenebilir.

(5) Parti bütçesinin en az yüzde on beşi (%15) eğitim için ayrılır.

(6) Yerel ve genel seçimlerden önce, partinin seçim bildirgesi, seçim stratejileri ve sandık görevlilerinin yetki ve sorumlulukları konusunda il ve ilçe örgütlerinde kapsamlı eğitim programları düzenlenir.

(7) Parti içi eğitim programının içeriği, kapsamı, düzeyi, seçim döneminde yapılacak sandık görevlileri eğitiminin esasları

yönetmelikle düzenlenir.

BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ MERKEZİ

Madde- 83

(1) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Merkezi, Partinin tüm faaliyetlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden en verimli şekilde faydalanılmasından; bilişimle ilişkili her türlü çalışmanın planlanmasından ve uygulanmasından; donanım, yazılım, içerik, insan kaynağı ve alt yapı gereksinimlerinin belirlenmesinden; parti birimleri, kurumlar ve bireyler arasında çok yönlü elektronik iletişimin sağlanmasından, bilişim sistemlerinden kesintisiz ve güvenli bir biçimde yararlanılması ve bilgi güvenliğinin sağlanması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur.

(2) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Merkezinin bünyesinde bir sosyal medya ekibi oluşturulur.

(3) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Merkezinin işleyişine ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

PARTİ PROGRAMI İLE PARTİ TÜZÜĞÜNÜN ONAYLANMASI VE DEĞİŞTİRİLMESİ

Madde- 84

(1) Parti Programı ile Parti Tüzüğünde değişiklik yapma yetkisi Kurultayındır.

(2) Değişiklik önerilerini, Genel Başkan, Parti Meclisi veya Kurultay üye tam sayısının yirmide birinin yazılı olarak vermesi gerekir.

(3) Program ve Tüzük değişikliklerinde karar yeter sayısı **Kurultay üye tam sayısının** salt çoğunluğudur.

YÖNETMELİKLERİN HAZIRLANMASI VE ONAYLANMASI

Madde- 85

(1)Tüzüğün öngördüğü ve Tüzük uygulamaları için gerekli olan yönetmelikler üç ay içinde hazırlanır.

(2)Yürürlükte olan yönetmeliklerin, Tüzük hükümlerine uygun olarak değiştirilmesi de aynı süre içinde tamamlanır.

(3)Kurultay Yönetmeliği, Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanır ve Kurultayca onaylanarak yürürlüğe girer.

(4)TBMM Grupları İç Yönetmeliği, Grup Yönetim Kurulunca hazırlanır ve TBMM Grubu Genel Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer.

(5)Öteki yönetmelikler, Merkez Yönetim Kurulunca hazırlanır ve Parti Meclisince onaylanarak yürürlüğe girer.

(6)Disiplin Yönetmeliği, Yüksek Disiplin Kurulu ile TBMM Grup Disiplin Kurulunun görüşü alınarak hazırlanır.

(7) Yönetmeliklerde değişiklik yapmaya ve yönetmelikleri yorumlamaya onaylanan organlar yetkilidir.

(8)Yönetmeliklerde yürürlük tarihi belirtilir.

ONUNCU BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER VE GEÇİCİ MADDELER

PARTİNİN TÜZEL KİŞİLİĞİNE SON VERME

Madde-86

(1)Partinin tüzel kişiliğine, kurultay üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun kararı ile son verilebilir. Bu karar gizli oyla alınır.

(2)Bu durumda, parti mallarının bırakılacağı kurum ve kuruluşlar Kurultay kararında belirlenir.

YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME

Madde-87

(1) Bu tüzük kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer ve mevcut tüzük tüm hükümleriyle yürürlükten kalkar.

(2) Bu tüzük hükümlerini Parti Meclisi yürütür.

NOTLAR:

A series of horizontal dotted lines extending across the page, providing a space for handwritten notes.

NOTLAR:

A series of horizontal dotted lines extending across the page, providing a space for handwritten notes.

NOTLAR:

A series of horizontal dotted lines extending across the page, providing a space for handwritten notes.

**Mart 2018, Tüzük Kurultayı
Gelecek İçin Tüzük**